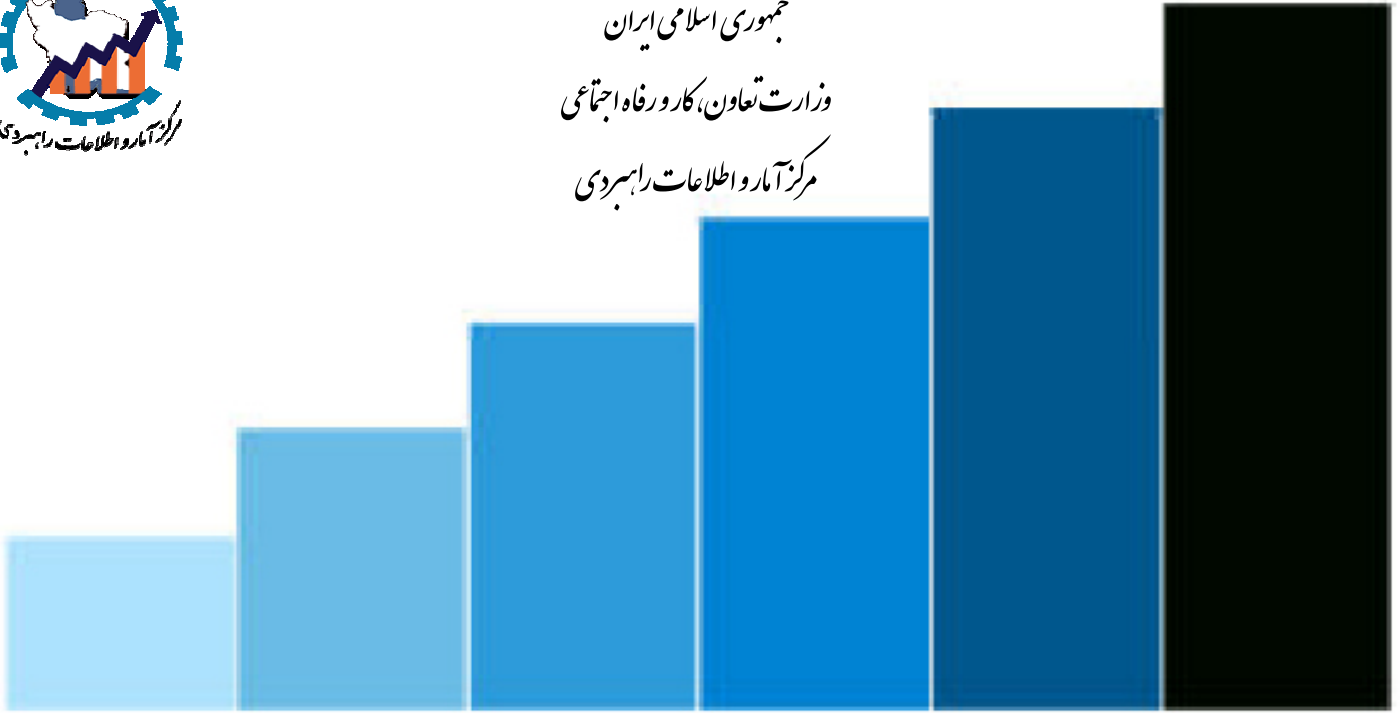

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

بررسی وضعیت دستمزد مشاغل منتخب در ایران

مهر ماه ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

شماره صفحه

عنوان

۱ پیشگفتار

۲ تعاریف و مفاهیم

۴ حداقل دستمزد

۱۲ جبران خدمات مزد و حقوق بگیران

۱۴ متوسط درآمد از حقوق بگیر

۲۰ وضعیت دستمزد مشاغل منتخب در طرح های عمرانی طی سالهای ۹۲-۱۳۸۹

۲۴ وضعیت دستمزد مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی طی سالهای ۹۲-۱۳۷۱

امروزه مهمترین سرمایه هر نهادی، منابع انسانی آن می‌باشد. مشارکت فعال منابع انسانی در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ایجاب می‌نماید که تامین معیشت بخش مولد و فعال جامعه همواره جایگاه والای خود را در برنامه ریزی های اقتصادی و اجتماعی حفظ نماید. حقوق و دستمزد مناسب، با تامین آرامش فکری و روحی، تعلق خاطر به کار را در نیروی انسانی ایجاد کرده و باعث افزایش بهره‌وری، ایجاد تعادل و رشد خلاقیت می‌گردد و از طرفی به عنوان عامل مهم تولید، نقش خود را در پیشبرد اهداف توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به خوبی ایفا خواهد کرد.

آگاهی از آمارهای دستمزد امکان بررسی تفاوت‌های مزدی در بخش‌های مختلف اقتصادی، گروه‌های شغلی، شکاف جنسیتی دستمزد^۱، شناخت سهم مزد در قیمت تمام شده کالا، مقایسه با شاخص‌های اقتصادی نظیر نرخ تورم را جهت برنامه‌ریزی صحیح اقتصادی، اجتماعی و تصمیم‌گیری سیاستگذاران، فراهم می‌نماید. از سوی دیگر آمارهای دستمزد در رفع نیازهای داخلی، نیازهای آماری سازمان بین‌المللی کار جهت مقایسه کشورها و تهیه شاخص‌های کار شایسته مورد استفاده قرار می‌گیرد.

بنابراین با توجه به اهمیت این نوع آمارها و خلأ موجود در این زمینه، مرکز آمار و اطلاعات راهبردی پیشنهادی را تحت عنوان اجرای طرح "شاخص حقوق و دستمزد در بخش خصوصی در کل کشور" طرح نموده و با پیگیری‌های در دست اقدام امیدوار است با پشتیبانی مسئولین این طرح را با مشارکت مرکز آمار ایران عملیاتی نماید تا شاهد آن باشیم که آمارهای حقوق و دستمزد به طور مستمر در ایران تولید و اطلاع‌رسانی شود. این گزارش نیز بر آن است با بهره‌گیری از نتایج طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران نظیر آمارگیری "کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر"، "طرح هزینه و درآمد خانوار"، "وضعیت دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی" و "وضعیت دستمزد کارگران کشاورزی در مناطق روستایی" و همین‌طور مصوبه‌های حداقل مزد مربوط به شورای عالی کار از جنبه‌های گوناگون نظیر مقوله حداقل دستمزد، مقایسه تغییرات آن با نرخ تورم، سهم جبران خدمات شاغلان در کارگاه‌های صنعتی، متوسط درآمدها از مزد و حقوق‌بگیری، متوسط دستمزد ساعتی نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی کشور مربوط به ۱۰۹ شغل و متوسط دستمزد روزانه یک کارگر کشاورزی در ۷ نوع شغل و شکاف جنسیتی دستمزد^۲، تصویری از وضعیت آمارهای محدودی که در این زمینه در کشور وجود دارد را، ارائه نماید.

امید است در آینده نزدیک به دلیل اهمیت موضوع، خلأ آماری موجود در این زمینه از بین رفته و تمهیدات لازم جهت جمع‌آوری و اطلاع‌رسانی این آمارها مطابق با استانداردهای بین‌المللی کشور فراهم گردد، در این راستا این مرکز آمادگی خود را جهت هرگونه همکاری در زمینه ساماندهی و ارتقاء آمارها اعلام می‌نماید.

در پایان از تلاش همکارانم خانم‌ها مهناز یزدان طلب، فریده دل‌عظیمی و آقای محمد حیدری در تهیه این گزارش تشکر و قدردانی می‌نمایم.

سید نعمت‌اله میرفلاح نصیری

رئیس مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

^۱ (GPG) Gender pay gap

تعاریف و مفاهیم

حداقل مزد:

منظور از حداقل مزد آن بخش از مزد است که فارغ از شرایط کار و به لحاظ تامین حداقل امکانات زیستی کارگر به وی پرداخت می‌گردد.

دستمزد ساعتی:

منظور از دستمزد ساعتی، مبلغی است که شخص در مقابل انجام کار یا خدمتی مشخص در مدت یک ساعت، به طور ثابت و به صورت نقدی یا غیر نقدی دریافت می‌کند.

دستمزد نیروی انسانی شاغل در پروژه های عمرانی دولت عبارت است از پرداختی برای انجام کار مفید عامل انجام کار با احتساب تمامی مزایای قانونی آن

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران:

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران عبارت است از مزد و حقوق و سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و...) به مزد و حقوق بگیران مزد و حقوق : منظور از مزد و حقوق، مجموع پرداختی‌های کارگاه به صورت پول و یا کالا تحت عنوان مزد و حقوق به مزد و حقوق بگیران است .

سایر پرداختی‌ها (پول، کالا و...) از این پرداختی‌ها شامل پاداش ، اضافه کار، هزینه خوراک و پوشاک ، هزینه ی ایاب و ذهاب ، حق اولاد ، حق عائله مندی ، بدی آب و هوا ، سهم کارفرما از بیمه‌های اجتماعی ، خواروبار ، بلیط اتوبوس و... است.

بهره وری کار:

بهره‌وری کار عبارت است از نسبت ارزش افزوده به تعداد شاغلان .

ارزش ستانده فعالیت صنعتی:

ارزش ستانده فعالیت صنعتی عبارت است از مجموع ارزش کالاهای تولید شده، دریافتی بابت خدمات صنعتی، تغییرات ارزش موجودی کالاهای در جریان ساخت، تفاوت ارزش فروش از ارزش خرید کالاهایی که بدون تغییر شکل به فروش رسیده‌اند، ارزش اموال سرمایه ای ساخته شده توسط کارگاه، ارزش برق و آب تولید و فروخته شده.

ارزش تولید:

ارزش تولید عبارت است از مجموع ارزش کالاهای تولید شده، ارزش ضایعات قابل فروش و تغییرات ارزش موجودی کالاهای در جریان ساخت.

ارزش داده فعالیت صنعتی:

ارزش داده فعالیت صنعتی عبارت است از مجموع ارزش مواد خام و اولیه، ابزار و لوازم و ملزومات کم دوام مصرف شده، ارزش سوخت مصرف شده، ارزش برق و آب خریداری شده، ارزش مواد و قطعات مصرف شده جهت ساخت یا ایجاد اموال سرمایه‌ای توسط کارگاه و پرداختی بابت خدمات صنعتی

بازدهی دستمزد:

عبارت است از نسبت ارزش افزوده به جبران خدمات ضربدر ۱۰۰

درآمد:

درآمد، تمامی وجوه و ارزش کالاهایی است که در برابر کار انجام شده یا سرمایه به کار افتاده و یا از طریق منابع دیگر (حقوق بازنشستگی، درآمدهای انتقالی و نظایر آن) در زمان آماری مورد نظر به خانوار تعلق گرفته باشد. در این طرح انواع درآمد خالص به شرح زیر است:

درآمد خالص از مزد و حقوق بگیری عمومی:

درآمد تمامی اعضای شاغل مزد و حقوق بگیر خانوار در بخش عمومی شامل دریافتی‌های مستمر و غیر مستمر پولی و غیر پولی پس از کسر مالیات و بازنشستگی می‌باشد.

درآمد خالص از مزد و حقوق بگیری خصوصی:

درآمد تمامی اعضای شاغل مزد و حقوق بگیر خانوار در بخش خصوصی که شامل مزد و حقوق و مزایای مستمر و غیر مستمر پولی و غیر پولی پس از کسر مالیات و بازنشستگی می‌باشد.

درآمد خالص از مشاغل آزاد کشاورزی:

درآمد افرادی از خانوار که در بخش کشاورزی به صورت کارفرما و یا کارکن مستقل کار می‌کنند، پس از کسر هزینه‌های شغلی، درآمد خالص از مشاغل آزاد کشاورزی تلقی می‌شود.

درآمد خالص از مشاغل آزاد غیر کشاورزی:

درآمد افرادی از خانوار که به صورت کارفرما یا کارکن مستقل، در مشاغل آزاد غیر کشاورزی به کار اشتغال دارند، پس از کسر هزینه‌های شغلی، به عنوان درآمد خالص از مشاغل غیر کشاورزی منظور می‌شود.

درآمدهای متفرقه:

تمامی وجوه و ارزش کالاهایی که خانوار از طریق غیر از اشتغال اعضای خود دریافت کرده است، مانند اجاره اموال منقول و غیر منقول، حقوق بازنشستگی، دریافتی یارانه، و نظایر آن، درآمدهای متفرقه محسوب می‌شود.

شکاف جنسیتی دستمزد:

منظور از شکاف جنسیتی نسبت اختلاف متوسط دستمزد مردان از زنان به متوسط دستمزد مردان می‌باشد.

$$\text{شکاف جنسیتی دستمزد (GPG)} = \frac{\text{متوسط دستمزد زنان} - \text{متوسط دستمزد مردان}}{\text{متوسط دستمزد مردان}} * 100$$

متوسط دستمزد مردان

حداقل دستمزد یک نهاد بازار کار است که در اکثر کشورهای جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد. این شاخص در بسیاری از کشورها سازوکاری اجتماعی است که هدف اصلی آن حمایت از نیروی کار، حفظ قدرت خرید، ارتقاء امنیت شغلی، تعادل در بازار کار و در نهایت ارتقاء استانداردهای زندگی و رفاه اجتماعی است.

گونه‌های اصلی تعیین حداقل دستمزد در قالب چهار گروه معرفی شده‌اند:^۳

۱. یک نرخ پایه برای کل کشور یا هر منطقه، با دولتی به عنوان تصمیم‌گیرنده کلیدی

۲. نرخ‌های چندگانه‌ای که برای هر بخش و یا شغل متفاوت هستند، با دولتی به عنوان تصمیم‌گیرنده کلیدی

۳. یک نرخ پایه برای کل کشور یا هر منطقه، که توسط چانه‌زنی جمعی تعیین می‌شود.

۴. نرخ‌های چندگانه که برای هر بخش و یا شغل متفاوت بوده، که توسط چانه‌زنی جمعی تعیین می‌شود.

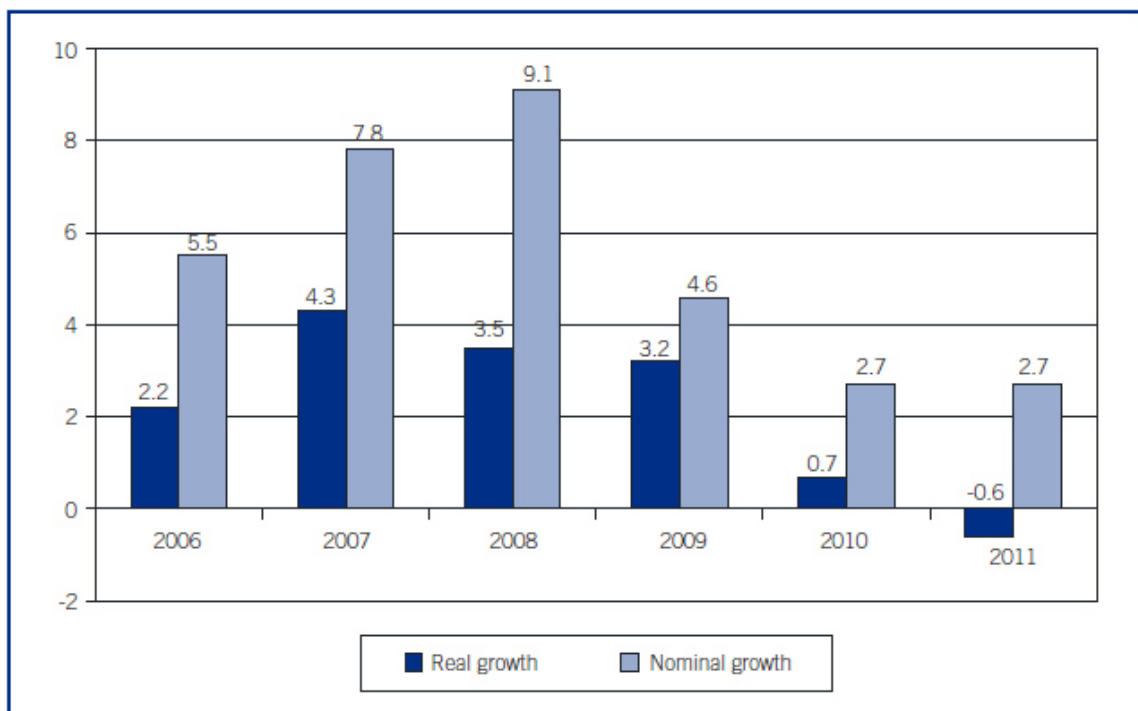
رایج‌ترین شیوه مورد استفاده، حداقل دستمزد تک‌نرخه ملی یا منطقه‌ای است که توسط دولت یا یک شورای سه‌جانبه تعیین می‌شود و شصت و هشت کشور در بانک اطلاعاتی دستمزد سازمان بین‌المللی کار از این شیوه استفاده می‌نمایند. در کشور ما بر طبق ماده ۴۱ قانون کار، تعیین حداقل دستمزد کارگران بر اساس صنایع و یا مناطق با توجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود و بدون آن‌که مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول شده را مورد توجه قرار دهد باید به اندازه‌ای باشد تا زندگی یک خانواده که تعداد متوسط آن توسط مراجع رسمی اعلام می‌شود را تامین نماید.

مطابق با گزارش دستمزد جهانی سازمان بین المللی کار^۴ در سال ۱۳-۲۰۱۲، موضوع حداقل دستمزد در بخش عمومی در دستور کار کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه قرار داده شده و سازمان بین المللی کار به عنوان بخشی از برنامه کارشایسته، کشورهای عضو را به اتخاذ یک حداقل دستمزد برای کاهش فقرکار و فراهم آوردن حمایت‌های اجتماعی شاغلان آسیب‌پذیر تشویق می‌نماید. سازمان بین المللی کار توصیه می‌کند که حداقل دستمزد باید توسط مقامات پس از مشورت با شرکای اجتماعی و با یک رویکرد متعادل تعیین گردد، که می‌بایستی نیازهای کارگران و خانواده‌های آن‌ها و از طرف دیگر فاکتورهای اقتصادی، از جمله سطح بهره‌وری، الزامات توسعه اقتصادی و نیاز به حفظ سطح بالایی از اشتغال در آن مد نظر قرار گیرد.

در نمودار ذیل رشد حداقل دستمزد در کشورهای توسعه یافته طی سالهای ۲۰۰۶ الی ۲۰۱۱ بر اساس رشد اسمی و رشد واقعی ارائه شده است، قابل توجه می‌باشد رشد واقعی حداقل دستمزد از ۲.۲ در سال ۲۰۰۶ به ۰.۶- در سال ۲۰۱۱، کاهش داشته است.

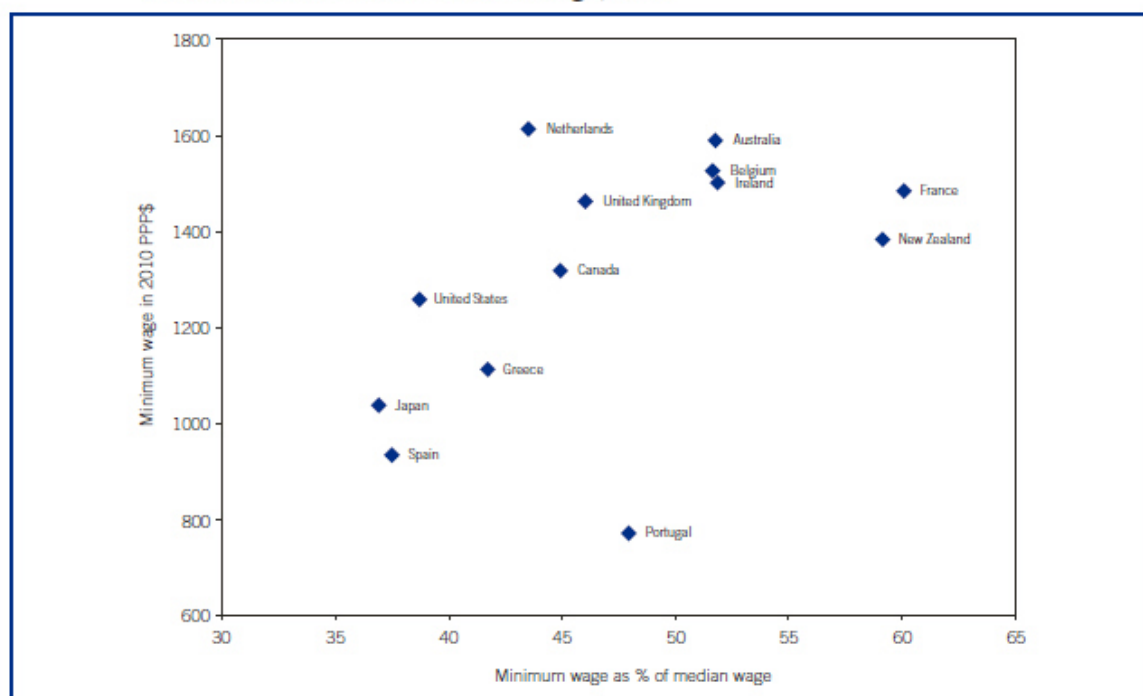
در ادامه، سطح حداقل دستمزد در کشورهای توسعه یافته منتخب به PPP دلار و همین‌طور به عنوان سهمی از میانه دستمزد تمام وقت ارائه شده است. قابل ذکر است ارائه حداقل دستمزد بر اساس درصدی از میانه دستمزد یکی از شاخص‌های کارشایسته در این زمینه می‌باشد.

Minimum wage growth in developed economies, 2006–11

Note: Based on a non-weighted simple average of estimated growth rates of real and nominal minimum wages including 26 developed economies.
Source: ILO Global Wage Database.

Minimum wage levels in selected developed economies, in PPP\$ and as a share of median full-time wage, 2010

Notes: If the 8 per cent supplement for holiday pay is included, the minimum/median wage ratio amounts to 47.1 per cent in the Netherlands. If 13th and 14th months' salary is included, the minimum/median wage ratio amounts to 56 per cent in Portugal and 43.8 per cent in Spain.

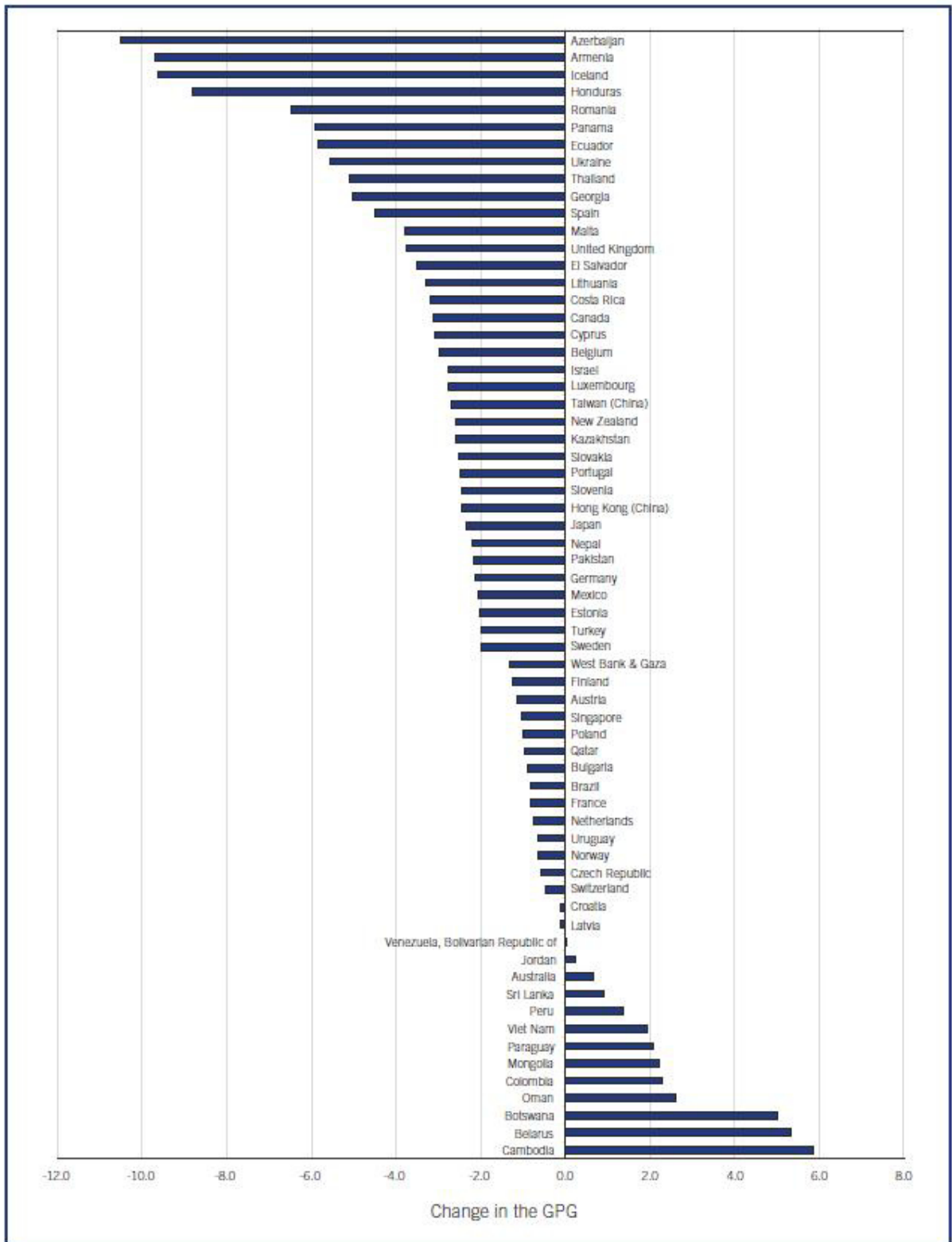
Sources: ILO Global Wage Database; Low Pay Commission, 2012.

همان‌گونه که در نمودار صفحه بعد نمایان است شکاف جنسیتی مزد مردان و زنان در اکثر کشورهای طی سال‌های بحران اقتصادی کاهش پیدا کرده است. البته این مساله همیشه به دلایل درست، رخ نداده است. در بیشتر موارد، وخیم شدن موقعیت مردان در بازار کار، موجب بهبود موقعیت زنان یا عدم تغییر آن شده است.

در استونی، به طور مثال تغییرات در شکاف جنسیتی دستمزد معمولاً دوره‌ای می‌باشد به‌گونه‌ای که در زمان‌های رشد اقتصادی، افزایش و در زمان‌های رکود، این شکاف کاهش داشته است. از جنبه‌های دیگر نیز در برخی از کشورهای خاورمیانه در حقیقت به دلیل نرخ مشارکت پایین زنان در بازار کار در کنار نسبت بالای زنان شاغل در مشاغل بخش دولتی بعضی مواقع منجر به شکاف جنسیتی منفی می‌شود به‌گونه‌ای که زنان درآمد بیشتری از مردان دارند، به طور مثال در سوریه در سال ۲۰۱۰، قبل از جنگ داخلی تنها ۱۳ درصد از زنان فعال اقتصادی بودند، اما ۷۴ درصد از آن‌ها در بخش دولتی کار می‌کردند، که دستمزد آن‌ها در حدود ۱.۵ برابر بیشتر از بخش خصوصی بود.

تفاوت عمده‌ای در سراسر جهان در خصوص مقدار پرداختی به مردان و زنان وجود دارد. این تفاوت به وضعیت آن‌ها که تمام وقت یا پاره وقت باشند، بستگی دارد. مثلاً در نروژ شکاف دستمزد ساعتی در زمانی که کار پاره وقت باشد در کمترین مقدار خود می‌باشد، این بدین معناست که مردان و زنانی که دارای کار پاره وقت می‌باشند، سطح پرداختی یکسانی دارند. اما مردان به طور قابل توجهی بیشتر از زنان در مشاغل تمام وقت دریافتی دارند.

The gender pay gap (GPG), 1999–2007 and 2008–11

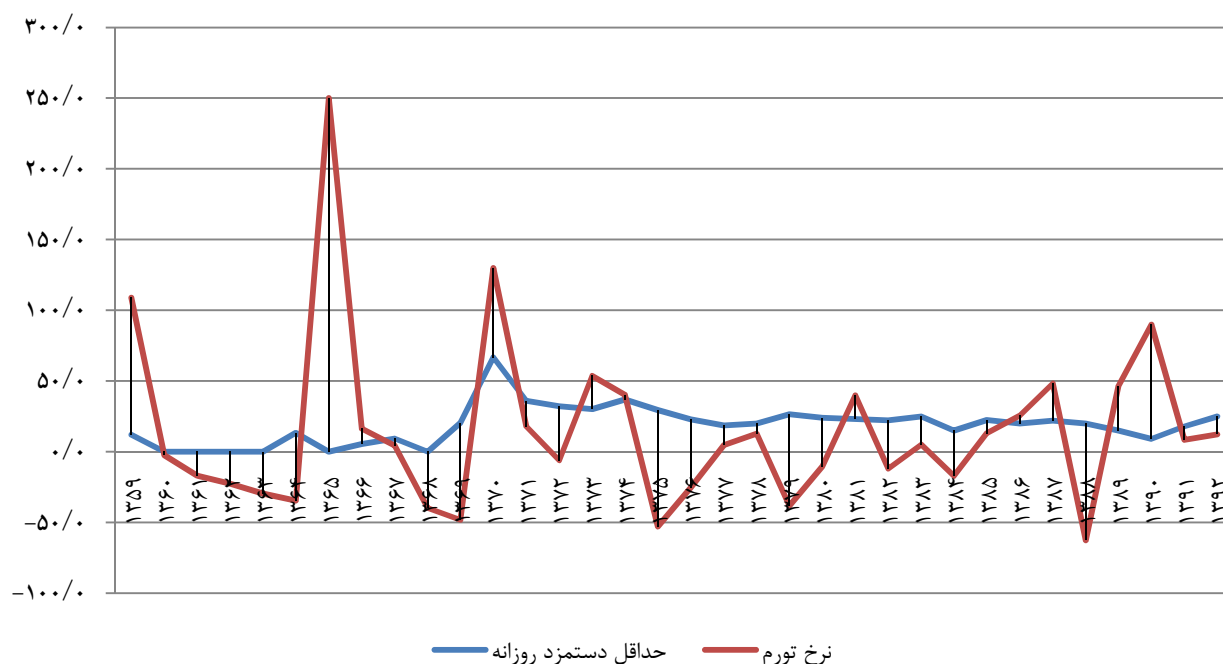

Note: The gender pay gap (GPG) is defined as $GPG = ((Em - Ew) / Em) * 100$, where Em stands for the average wage of men and Ew is the average wage of women (see ILO, 2012b). The change in the GPG is defined as the average of the GPG between 2008 and 11 minus the average of the GPG between 1997 and 2007. Data are not available for all countries for all years; averages for the two periods are calculated using the data available for each country during both periods. Source: ILO Global Wage Database.

جدول ۱، میزان حداقل دستمزدها و نرخ تورم طی سال‌های ۱۳۵۸ الی ۱۳۹۲ در کشور را نشان می‌دهد. نتایج گویای آن است که روند افزایش حداقل دستمزد، تقریباً یکنواخت می‌باشد. به استثنای سال‌های ۶۳-، ۱۳۶۰ و ۱۳۶۵ و ۱۳۶۸ که حداقل دستمزد ثابت بوده است، کمترین رشد حداقل دستمزد با ۹.۰ درصد تغییر به سال ۱۳۹۰ اختصاص دارد و بیشترین رشد حداقل دستمزد نیز با ۶۶.۷ درصد تغییر در سال ۱۳۷۰ اتفاق افتاده است. ولیکن نرخ تورم به دلایل اقتصادی نوسانات بسیار زیادی داشته و می‌توان اذعان داشت رابطه‌ای بین این دو متغیر در طی این سال‌ها نمی‌توان تصور نمود.

همان‌طور که مشاهده می‌شود در برخی سال‌ها نظیر سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۸۰، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۸، افزایش حداقل دستمزد رقمی بین ۱۵ تا ۲۹.۵ درصد بوده است در حالی‌که در همان سال‌ها نرخ تورم از ۱۰.۳ درصد تا ۶۲.۷ درصد کاهش داشته است. به طور مثال در سال ۱۳۷۹ نرخ تورم با کاهش ۳۸.۲ درصدی مواجه بوده ولیکن حداقل دستمزد در همان سال ۲۶.۶ درصد افزایش داشته است به نحوی‌که این افزایش از میزان افزایش دستمزد در سال ۱۳۹۲ با توجه به نرخ تورم ۳۲.۱ درصدی آن سال، بیشتر می‌باشد.

نمودار ۱- میزان تغییرات حداقل دستمزد روزانه و نرخ تورم: ۱۳۵۹-۹۱

جدول ۱- مقایسه روند رشد حداقل دستمزد و نرخ تورم: ۱۳۵۸-۱۳۹۲ (ریال)

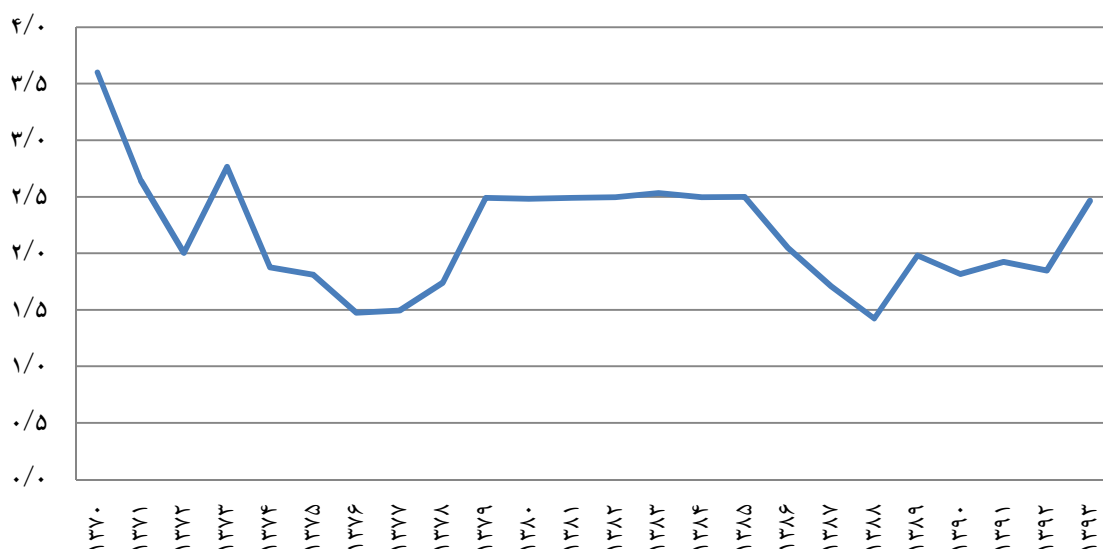
میزان تغییرات نرخ تورم (درصد)	نرخ تورم	میزان تغییرات حداقل دستمزد روزانه		حداقل دستمزد روزانه مصوب شورای عالی کار (ریال)	
		روزانه (درصد)	عدد مطلق (ریال)		
-	۱۱.۳	-	-	۵۶۷	۱۳۵۸
۱۰۸.۸	۲۳.۶	۱۲.۰	۶۸	۶۳۵	۱۳۵۹
-۲.۵	۲۳	۰.۰	۰	۶۳۵	۱۳۶۰
-۱۷.۰	۱۹.۱	۰.۰	۰	۶۳۵	۱۳۶۱
-۲۲.۵	۱۴.۸	۰.۰	۰	۶۳۵	۱۳۶۲
-۲۹.۷	۱۰.۴	۰.۰	۰	۶۳۵	۱۳۶۳
-۳۴.۶	۶.۸	۱۳.۴	۸۵	۷۲۰	۱۳۶۴
۲۵۰.۰	۲۳.۸	۰.۰	۰	۷۲۰	۱۳۶۵
۱۶.۴	۲۷.۷	۵.۶	۴۰	۷۶۰	۱۳۶۶
۴.۳	۲۸.۹	۹.۲	۷۰	۸۳۰	۱۳۶۷
-۳۹.۸	۱۷.۴	۰.۰	۰	۸۳۰	۱۳۶۸
-۴۸.۳	۹	۲۰.۵	۱۷۰	۱۰۰۰	۱۳۶۹
۱۳۰.۰	۲۰.۷	۶۶.۷	۶۶۷	۱۶۶۷	۱۳۷۰
۱۷.۹	۲۴.۴	۳۶.۰	۶۰۰	۲۲۶۷	۱۳۷۱
-۶.۱	۲۲.۹	۳۲.۱	۷۲۷	۲۹۹۴	۱۳۷۲
۵۳.۷	۳۵.۲	۳۰.۱	۹۰۰	۳۸۹۴	۱۳۷۳
۴۰.۳	۴۹.۴	۳۷.۰	۱۴۳۹	۵۳۳۳	۱۳۷۴
-۵۳.۰	۲۳.۲	۲۹.۵	۱۵۷۴	۶۹۰۷	۱۳۷۵
-۲۵.۴	۱۷.۳	۲۲.۸	۱۵۷۵	۸۴۸۲	۱۳۷۶
۴.۶	۱۸.۱	۱۸.۵	۱۵۶۹	۱۰۰۵۱	۱۳۷۷
۱۲.۷	۲۰.۴	۲۰.۰	۲۰۱۰	۱۲۰۶۱	۱۳۷۸
-۳۸.۲	۱۲.۶	۲۶.۶	۳۲۰۶	۱۵۲۶۷	۱۳۷۹
-۱۰.۳	۱۱.۳	۲۴.۰	۳۶۶۳	۱۸۹۳۰	۱۳۸۰
۳۹.۸	۱۵.۸	۲۳.۰	۴۳۵۲	۲۳۲۸۲	۱۳۸۱
-۱۲.۰	۱۳.۹	۲۲.۲	۵۱۶۴	۲۸۴۴۶	۱۳۸۲
۵.۰	۱۴.۶	۲۴.۹	۷۰۸۸	۳۵۵۳۴	۱۳۸۳
-۱۷.۱	۱۲.۱	۱۵.۰	۵۳۳۰	۴۰۸۶۴	۱۳۸۴
۱۳.۲	۱۳.۷	۲۲.۴	۹۱۳۶	۵۰۰۰۰	۱۳۸۵
۲۵.۵	۱۷.۲	۲۰.۰	۱۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۳۸۶
۴۸.۳	۲۵.۵	۲۲.۰	۱۳۲۰۰	۷۳۲۰۰	۱۳۸۷
-۶۲.۷	۹.۵	۲۰.۰	۱۴۶۴۰	۸۷۸۴۰	۱۳۸۸
۴۶.۳	۱۳.۹	۱۵.۰	۱۳۱۶۰	۱۰۱۰۰۰	۱۳۸۹
۸۹.۹	۲۶.۴	۹.۰	۹۱۰۰	۱۱۰۱۰۰	۱۳۹۰
۸.۳	۲۸.۶	۱۸.۰	۱۹۸۰۰	۱۲۹۹۰۰	۱۳۹۱
۱۲.۲	۳۲.۱	۲۵.۰	۳۲۴۷۵	۱۶۲۳۷۵	۱۳۹۲

شورای عالی کار همه ساله علاوه بر تعیین حداقل دستمزد و تسری آن بر روی سایر سطوح مزدی، برای کارگرانی که حداقل یکسال تمام سابقه خدمت دارند یا در طول سال آتی خدمت آنان به یکسال می‌رسد افزایشی را تحت عنوان پایه سنوات اعلام می‌کند.

اما مطابق با جدول ۲، مشاهده می‌شود پایه سنواتی طی سال‌های ۱۳۷۰ الی ۱۳۹۳ تغییر چندانی نداشته است. با محاسبه نسبت پایه سنواتی به حداقل دستمزد طی سال‌های ۱۳۷۰ الی ۱۳۹۳ مطابق با نمودار ۲، مشخص می‌گردد که میزان تغییرات سهم سنوات خدمت کارگران از حداقل دستمزد در طی سال‌های مذکور اندک بوده و بین ۱.۱ درصد تا ۱.۹ درصد نوسان داشته است. شایان ذکر است، پایه سنواتی در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۷۰، ۱.۱ درصد کاهش داشته است.

ثابت ماندن نرخ پایه سنوات موجب شده است تا تناسب رقم پایه با حداقل دستمزد هر سال به تدریج از بین برود و در نتیجه کارگران پرسابقه در کنار مزد شغل، عایدی کمتری (به نسبت کارگران کم سابقه) در مورد سنوات خدمت خود داشته باشند. قابل ذکر است در سال ۱۳۵۹ نرخ پایه معادل ۶.۳ درصد حداقل دستمزد همان سال بوده است. حال آنکه در سال ۹۳ این نسبت به ۲.۵ درصد تنزل یافته است.

نمودار ۲- روند نسبت پایه سنواتی به حداقل دستمزد: ۱۳۷۰-۹۳

جدول ۲- تغییرات نسبت نرخ پایه سنواتی به حداقل دستمزد طی سالهای ۱۳۷۰-۱۳۹۳ (ریال)

نسبت نرخ پایه سنواتی به حداقل دستمزد (درصد)	پایه سنواتی (روزانه)	حداقل دستمزد (روزانه)	سال
۳.۶	۶۰	۱۶۶۷	۱۳۷۰
۲.۶	۶۰	۲۲۶۷	۱۳۷۱
۲.۰	۶۰	۲۹۹۴	۱۳۷۲
۲.۸	۸۰	۲۸۹۴	۱۳۷۳
۱.۹	۱۰۰	۵۳۳۳	۱۳۷۴
۱.۸	۱۲۵	۶۹۰۷	۱۳۷۵
۱.۵	۱۲۵	۸۴۸۲	۱۳۷۶
۱.۵	۱۵۰	۱۰۰۵۱	۱۳۷۷
۱.۷	۲۱۰	۱۲۰۶۱	۱۳۷۸
۲.۵	۳۸۰	۱۵۲۶۷	۱۳۷۹
۲.۵	۴۷۰	۱۸۹۳۰	۱۳۸۰
۲.۵	۵۸۰	۲۳۲۸۲	۱۳۸۱
۲.۵	۷۱۰	۲۸۴۴۶	۱۳۸۲
۲.۵	۹۰۰	۳۵۵۳۴	۱۳۸۳
۲.۵	۱۰۲۰	۴۰۸۸۰	۱۳۸۴
۲.۵	۱۲۵۰	۵۰۰۰۰	۱۳۸۵
۲.۰	۱۲۵۰	۶۱۰۰۰	۱۳۸۶
۱.۷	۱۲۵۰	۷۳۲۰۰	۱۳۸۷
۱.۴	۱۲۵۰	۸۷۸۴۰	۱۳۸۸
۲.۰	۲۰۰۰	۱۰۱۰۰۰	۱۳۸۹
۱.۸	۲۰۰۰	۱۱۰۱۰۰	۱۳۹۰
۱.۹	۲۵۰۰	۱۲۹۹۰۰	۱۳۹۱
۱.۸	۳۰۰۰	۱۶۲۳۷۵	۱۳۹۲
۲.۵	۵۰۰۰	۲۰۲۹۷۰	۱۳۹۳

جبران خدمات مزد و حقوق بکیران

مزد به عنوان یکی از فاکتورهای تعیین شده در قیمت تمام شده و قیمت فروش محصولات است و بدین لحاظ از نظر اقتصادی دارای اهمیت بسزایی است. مطابق با نتایج بدست آمده از طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی بالای ۱۰ نفر کارکن، نسبت جبران خدمات به ستانده طی سال‌های ۱۳۸۳ لغایت ۱۳۹۰ کاهش یافته‌است به گونه‌ای که از ۱۳.۱ درصد در سال ۱۳۸۳ به ۷.۴ درصد در سال ۱۳۹۰ رسیده است. با محاسبه نسبت جبران خدمات به ارزش محصولات تولید شده نیز همین نتیجه بدست می‌آید، این سهم نیز طی سال‌های ۱۳۸۳ لغایت ۱۳۹۰ کاهش یافته‌است. دلیل کاهش سهم جبران خدمات را عمدتاً می‌توان افزایش نسبت سایر عوامل و نهادهای تولیدی و هزینه‌های سربار دانست و این امر بار دیگر نشان دهنده آن است که روند تغییرات قیمت عوامل تولید متناسب با عامل هزینه دستمزد نیست و رشد سهم عوامل غیر مزدی شتاب بیشتری دارد.

لازم به ذکر است سهم مزد در قیمت تمام شده و قیمت فروش می‌تواند با عواملی نظیر سیاست‌های اقتصادی دولت، وابستگی ارزی برای تامین مواد اولیه و تجهیزات و ابزار و نظایر آن‌ها، مدیریت منابع انسانی و مدیریت تولید و نوع محصولات یا خدمات، بهره‌وری کار و شرایط جغرافیایی بستگی داشته باشد.

جدول ۳- نماگرهای منتخب کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیش تر: ۹۰-۱۳۸۳

سال	نسبت جبران خدمات به ستانده (درصد)	نسبت جبران خدمات به ارزش محصولات تولید شده (درصد)	نسبت داده‌ها به ارزش محصولات تولید شده (درصد)	تعداد کارگاه‌ها	تعداد شاغلین
۱۳۸۳	۱۳.۱	۸.۵	-	۱۶۲۸۳	۱۰۷۶۶۹۳
۱۳۸۴	۱۲.۷	۸.۲	۶۴.۵	۱۶۰۱۸	۱۰۶۱۳۱۹
۱۳۸۵	۱۲.۶	۸.۱	۶۴.۳	۱۶۰۵۷	۱۰۷۱۳۸۳
۱۳۸۶	۱۱.۹	۷.۹	۶۴.۵	۱۷۵۹۳	۱۲۱۴۲۳۷
۱۳۸۷	۱۱.۹	۸.۰	۶۷.۲	۱۷۰۶۳	۱۲۶۱۲۹۸
۱۳۸۸	۸.۹	۶.۸	۷۵.۴	۱۶۱۲۹	۱۲۵۱۴۸۹
۱۳۸۹	۸.۲۰	۶.۳	۷۶.۱	۱۵۳۰۱	۱۲۴۸۶۴۹
۱۳۹۰	۷.۴۰	۵.۷	۷۶.۸	۱۴۹۶۲	۱۲۴۲۹۸۳
میانگین دوره	۱۰.۸	۷.۴۴	۶۹.۸	۱۶۱۷۶	۱۱۷۸۵۰۶

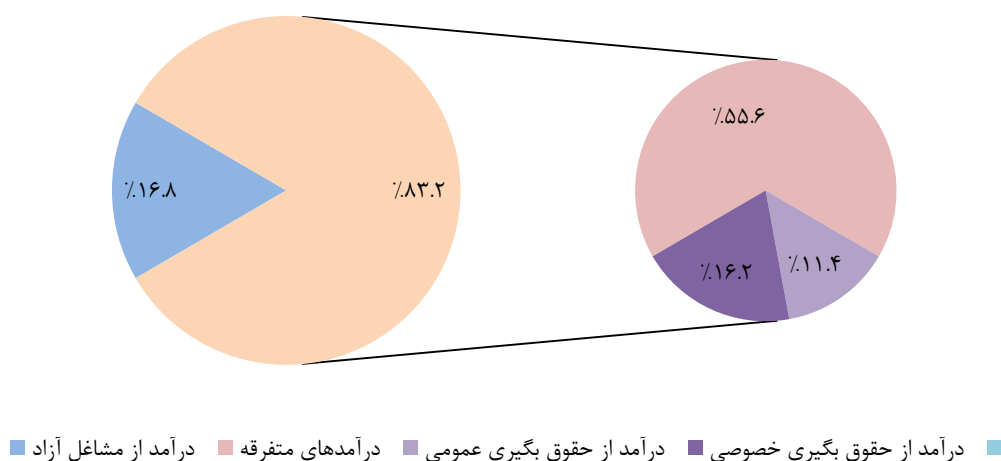
جدول ۴- نماگرهای منتخب کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیش تر : ۹۰-۱۳۵۸

ارزش افزوده (میلیون ریال)	بازدهی دستمزد (میلیون ریال)	جبران خدمات (میلیون ریال)	بهره وری نیروی کار (هزار ریال)	
۳۵۴۱۵۲	۱.۴۲	۲۴۹۳۴۰	۸۵۴	۱۳۵۸
۵۷۲۵۵۳	۱.۷۶	۳۲۵۱۵۵	۱۲۰۹	۱۳۵۹
۷۷۹۱۶۵	۲.۲۱	۳۵۲۸۹۱	۱۶۰۲	۱۳۶۰
۷۷۰۸۸۷	۱.۸۵	۴۱۶۴۳۴	۱۴۳۰	۱۳۶۱
۹۲۳۷۷۴	۱.۸۴	۵۰۱۲۲۷	۱۶۱۶	۱۳۶۲
۱۰۴۹۱۰۸	۱.۸۲	۵۸۱۰۸۲	۱۶۹۴	۱۳۶۳
۱۰۳۹۴۶۹	۱.۶۹	۶۱۵۵۱۶	۱۷۱۰	۱۳۶۴
۹۹۴۹۹۷	۱.۶۴	۶۰۴۷۳۵	۱۶۸۵	۱۳۶۵
۱۴۸۷۵۶۰	-	۶۹۵۷۳۸	۲۱۲۶	۱۳۶۶
۱۶۷۶۹۰۰	۲.۲۵	۷۴۵۹۰۰	۲۵۹۲	۱۳۶۷
۲۰۳۰۸۰۰	۲.۲۶	۸۹۷۷۰۰	۳۰۰۹	۱۳۶۸
۳۳۶۸۱۲۸	۳.۲۵	۱۰۷۱۵۰۰	۴۹۹۷	۱۳۶۹
۴۴۴۳۷۵۶	۲.۸۳	۱۵۷۱۲۴۶	۹۱۶۸	۱۳۷۰
۵۹۴۷۳۱۰	۲.۶۸	۲۲۱۶۵۶۰	۷۰۵۰	۱۳۷۱
۷۶۳۹۴۹۸	۲.۶۸	۲۸۳۶۷۵۷	۱۲۲۰۴	۱۳۷۲
۱۵۲۲۴۵۶۴	۳.۵۲	۴۳۲۰۱۹۳	۱۶۶۶۵	۱۳۷۳
۱۹۲۹۲۳۹۱	۳.۶۱	۵۳۳۸۱۰۶	۲۳۹۱۶	۱۳۷۴
۲۸۰۷۴۸۱۰	۳.۹۲	۷۱۵۶۸۸۶	۳۳۲۰۴	۱۳۷۵
۳۶۹۶۱۳۳۹	۳.۸۲	۹۶۶۹۴۹۹	۴۲۲۱۶	۱۳۷۶
۴۲۰۵۹۴۲۳	۳.۵۵	۱۱۸۳۵۳۰۹	۴۷۶۷۶	۱۳۷۷
۵۷۷۶۲۳۶۶	۴.۱	۱۴۰۹۰۸۴۵	۶۵۴۳۴	۱۳۷۸
۷۴۴۹۱۹۶۸	۴.۲۴	۱۷۵۶۷۰۱۴	۸۲۲۵۶	۱۳۷۹
۸۶۶۷۵۵۶۳	۴.۲۱	۲۰۶۰۳۵۷۱	۹۴۰۹۹	۱۳۸۰
۱۱۰۰۶۹۷۰۱	۴.۰۹	۲۶۸۹۰۹۲۱	۱۰۴۵۷۵	۱۳۸۱
۱۴۲۴۲۰۸۷۸	۴.۲۴	۳۳۵۵۴۴۵۵	۱۳۱۲۲۰	۱۳۸۲
۱۸۱۲۶۸۱۷۱	۴.۵۴	۳۹۹۳۵۱۹۸	۱۶۸۳۵۶	۱۳۸۳
۲۰۸۲۰۰۸۹۸	۴.۶۷	۴۴۵۸۹۱۸۳	۱۹۶۱۷۲	۱۳۸۴
۲۶۹۳۹۹۳۸۵	۴.۸۱	۵۶۰۵۹۹۳۷	۲۵۱۴۵۰	۱۳۸۵
۳۳۸۱۵۹۱۸۳	۴.۹۳	۷۴۶۷۴۰۳۶	۳۰۶۶۲۱	۱۳۸۶
۴۰۸۶۴۸۷۳۲	۴.۴۵	۹۱۵۵۳۷۸۴	۳۲۳۵۸۱	۱۳۸۷
۴۲۰۷۶۱۸۰۰	۳.۹۸	۱۰۵۶۴۰۱۶۳	۳۳۶۲۰۲	۱۳۸۸
۴۹۴۶۲۹۹۴۶	۳.۴۴	۱۱۹۱۴۳۶۶۴	۳۹۶۹۴۵	۱۳۸۹
۶۲۴۳۲۴۴۳۲	۴.۳۷	۱۴۲۵۵۵۶۲۲	۵۰۲۲۸۸	۱۳۹۰

متوسط درآمد از حقوق بگیری خانوار

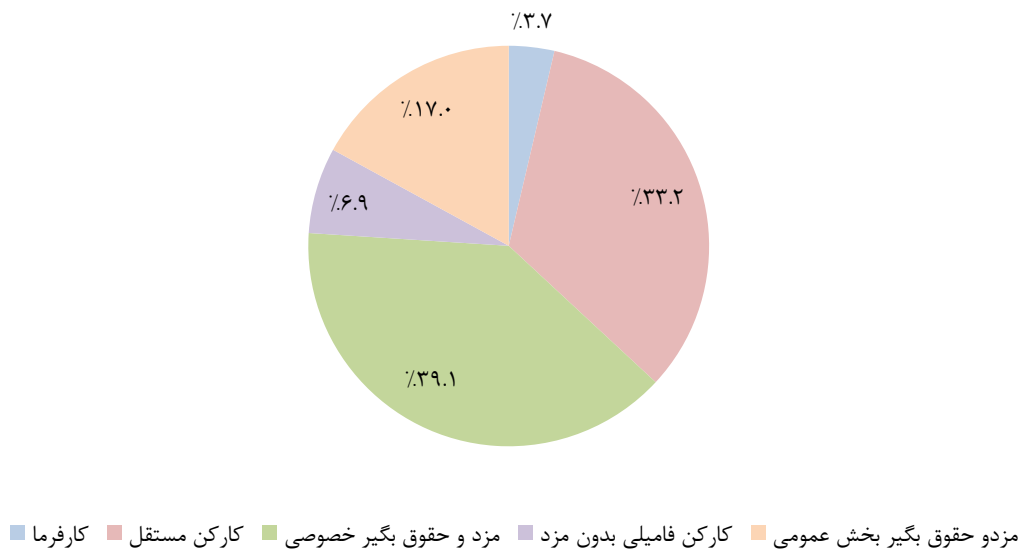
مطابق با گزارش هزینه و درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۱، به طور متوسط سالانه ۱۶۷۲۴۱۴۴۲ ریال (ماهانه ۱۳۹۳۶۷۸۷ ریال) کل درآمد سالانه خانوارهای شهری (با متوسط ۱.۴۶ نفر فرد دارای درآمد در خانوار) بوده است. از این مبلغ سالانه ۴۶۲۹۲۹۲۸ ریال (ماهانه ۳۸۵۷۷۴۴ ریال) (۲۷.۷ درصد) مربوط به درآمد از حقوق بگیری بوده که ۱۶.۲ درصد سهم درآمدهای پولی و غیر پولی از حقوق بگیری خصوصی می باشد.

نمودار ۳- توزیع درآمدهای سالانه خانوار شهری بر حسب انواع درآمد: ۱۳۹۱

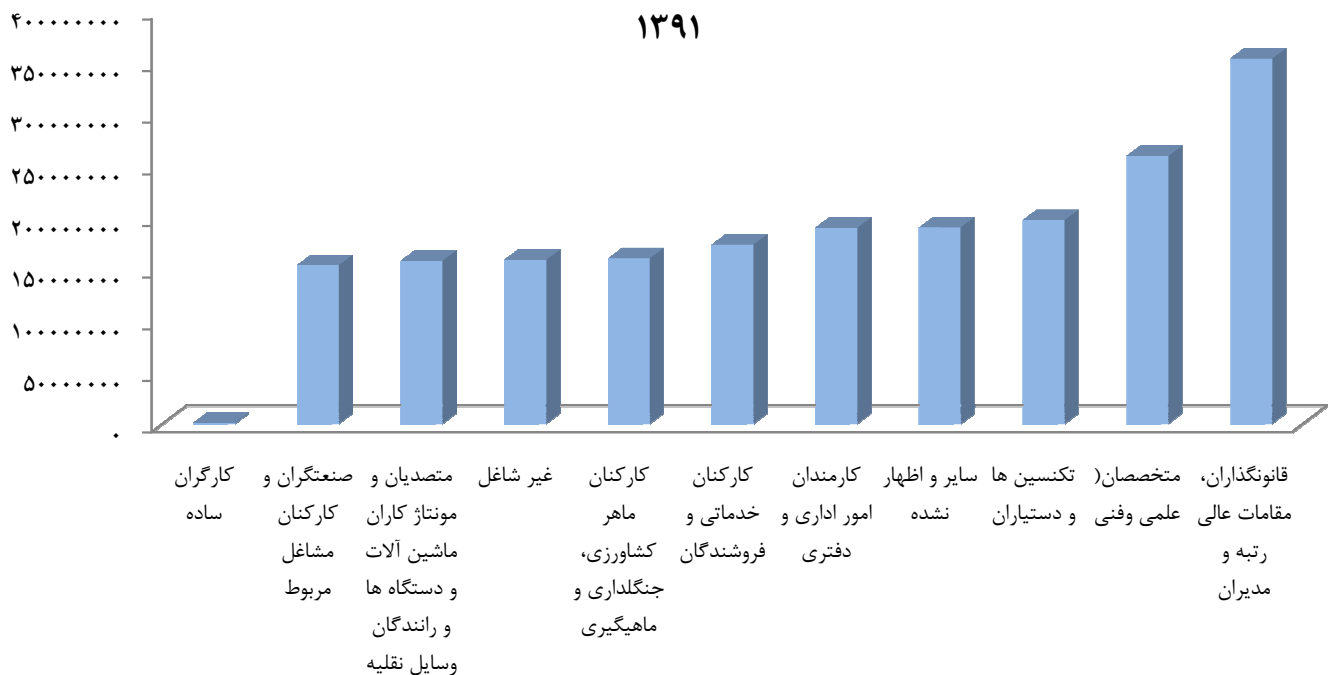

شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ در کشور تعداد ۸۰۷۱۶۵۱ نفر (۳۹.۱ درصد) شاغل مزد و حقوق بگیر در بخش خصوصی مشغول فعالیت می باشند که بیشترین سهم شاغلان در کشور را به خود اختصاص داده اند. ولیکن مشاهده می شود سهم درآمد از حقوق بگیری خصوصی با انضمام بخش تعاون که در طبقه بندی بخش خصوصی لحاظ می گردد تنها ۱۶.۲ درصد بوده است که کمتر از سهم درآمد از مشاغل آزاد می باشد. همان طور که ملاحظه می گردد سهم درآمدهای متفرقه خانوار که شامل تمامی وجوه و ارزش کالاهایی که خانوار از طریق غیر از اشتغال اعضای خود دریافت کرده است، مانند اجاره اموال منقول و غیر منقول، حقوق بازنشستگی، دریافتی یارانه، و نظایر آنها عمده درآمد خانوار را به خود اختصاص داده است.

نمودار ۴- توزیع شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب وضع شغلی: ۱۳۹۱

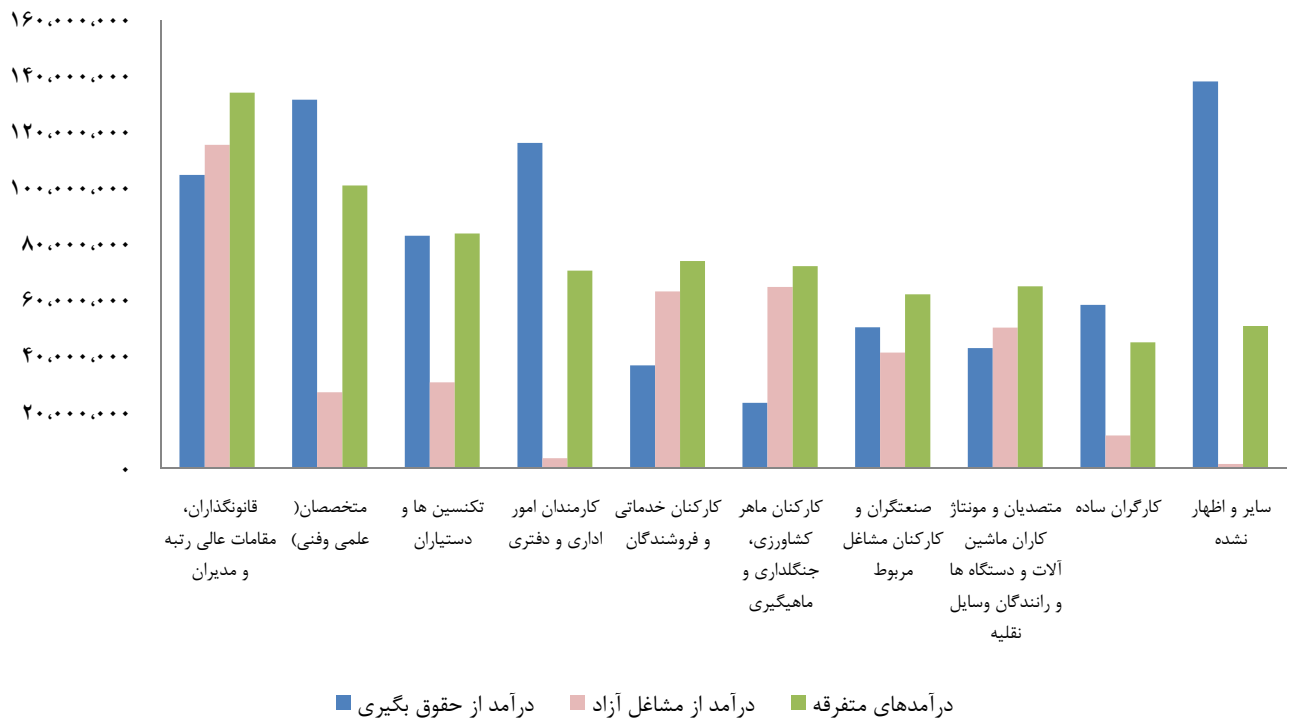

نمودار ۵- توزیع درآمد سالانه یک خانوار شهری بر حسب گروه شغلی سرپرست خانوار:

نمودار ۶- توزیع متوسط درآمد سالانه یک خانوار شهری بر حسب انواع درآمد و گروه

شغلی سرپرست خانوار: ۱۳۹۱ (ریال)

همان گونه که نمودار فوق نشان می دهد سهم درآمد از حقوق بگیری در میان سرپرست خانواری که گروه شغلی آن در طبقه بندی "سایر و اظهار نشده" قرار دارد بیشترین مقدار می باشد پس از آن سرپرستان خانوار در گروه شغلی "متخصصان (علمی و فنی)" و "کارمندان امور اداری و دفتری" در مراتب بعدی قرار دارند.

جدول ۵- متوسط درآمد سالانه یک خانوار شهری بر حسب انواع درآمد و تعداد افراد شاغل خانوار: ۱۳۹۱ (ریال)

شرح	کل	بدون فرد شاغل	۱ نفر شاغل	۲ نفر شاغل	۳ نفر شاغل	۴ نفر شاغل	۵ نفر شاغل و بیشتر
کل	۱۶۷۲۴۱۴۴۲	۱۳۷۴۰۰۲۲۰	۱۶۰۴۵۳۶۴۳	۲۲۳۷۷۶۷۷۵	۲۴۶۰۴۶۵۲۳	۲۹۷۹۶۵۵۶۴	۲۷۰۸۰۷۵۷۵
جمع	۴۶۲۹۲۹۲۸	۱۶۹۴۱۱۱	۵۲۱۳۸۷۶۱	۸۸۱۳۸۷۱۸	۹۴۱۱۹۹۸۸	۱۴۳۹۲۸۴۳۹	۹۱۶۶۷۴۹۲
درآمد پولی از حقوق بگیری عمومی	۱۵۶۵۰۱۰۵	۱۷۱۷۰۷	۱۷۲۴۵۷۱۱	۳۷۳۶۷۸۷۰	۱۵۵۲۶۰۷۹	۱۷۶۳۸۷۵۵	۵۵۸۸۴۰۵
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری عمومی	۳۴۶۶۱۳۹	۲۲۶۸۵۵	۴۰۱۶۰۶۱	۷۰۹۵۴۵۶	۴۱۶۰۰۵۰	۲۱۹۲۱۸۶	۱۴۹۹۸۳۸
درآمد پولی از حقوق بگیری خصوصی	۱۴۲۴۳۷	۱۹۶۰	۲۰۸۴۹۵	۱۵۹۹۴۹	۵۴۳۷	۲۱۷۲۹۱	.
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری خصوصی	۲۴۵۱۲۲۴۱	۱۱۹۴۵۴۴	۲۷۵۳۸۸۶۶	۳۹۸۳۸۰۰۲	۶۹۴۲۹۴۹۹	۱۱۵۸۱۶۷۵۷	۸۲۱۹۰۴۲۷
جمع	۲۸۰۲۸۲۰۰	۶۵۶۷۳۱	۳۲۱۲۲۵۶۷	۴۹۱۴۶۹۲۴	۷۰۸۹۸۱۹۶	۷۳۵۸۱۰۳۱	۱۱۳۳۷۶۶۹۸
درآمد پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۱۹۷۱۰۲۱	۱۸۶۵	۲۱۱۲۹۷۷	۳۴۳۵۴۷۲	۷۲۴۴۳۹۰	۸۶۵۰۳۱۱	۱۰۲۲۲۷۵۵
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۱۳۲۶۰۲	.	۸۴۳۷۰	۴۰۷۸۴۰	۶۰۷۲۰۳	۱۱۷۸۵۹۶	۲۰۴۲۷۱
درآمد پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۲۵۵۲۶۳۰۵	۶۴۸۱۲۷	۲۹۵۲۲۷۵۶	۴۴۴۴۴۹۴۵	۶۱۷۹۱۹۱۶	۶۲۷۱۷۹۷۴	۱۰۰۴۴۲۸۱۴
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۳۹۸۲۷۲	۶۷۴۰	۴۰۲۴۶۴	۸۵۸۶۶۷	۱۲۵۴۶۸۷	۱۰۳۴۱۵۰	۲۵۰۶۸۵۷
جمع	۹۲۹۲۰۳۱۴	۱۳۵۰۴۹۳۷۷	۷۶۱۹۲۳۱۶	۸۴۹۱۱۳۳	۸۱۰۲۸۳۳۹	۸۰۴۵۶۰۹۴	۶۵۷۶۳۳۸۵
درآمدهای متفرقه پولی	۵۴۳۹۰۵۰۱	۸۵۶۲۲۳۴۲	۴۲۱۳۶۱۵۷	۴۷۱۱۵۹۶۲	۵۳۰۷۵۷۷۵	۴۹۳۵۰۴۵۴	۴۸۹۳۹۷۷۷
درآمدهای متفرقه غیر پولی	۳۸۵۲۹۸۱۳	۴۹۴۲۷۰۳۵	۳۴۰۵۶۱۵۸	۳۹۳۷۵۱۷۱	۲۷۹۵۲۵۶۴	۳۱۱۰۵۶۴۰	۱۶۸۲۳۶۰۸

جدول ۶- متوسط درآمد سالانه یک خانوار شهری بر حسب انواع درآمد و گروه شغلی سرپرست خانوار: ۱۳۹۱ (ریال)

شرح	کل	قانونگذاران، مقامات عالی رتبه و مدیران	متخصصان (علمی و فنی)	تکنسین ها و دستیاران	کارمندان امور اداری و دفتری	کارکنان خدماتی و فروشندگان	کارکنان ماهر کشاورزی، نگلداری و ماهیگیری
کل	۱۶۷۲۴۱۴۴۲	۳۵۳۷۹۲۵۷۱	۲۵۹۴۳۴۶۱۶	۱۹۷۲۶۶۱۳۰	۱۸۹۹۹۱۹۲۵	۱۷۳۶۸۹۱۴۸	۱۶۰۲۲۰۷۳۰
جمع	۴۶۲۹۲۹۲۸	۱۰۴۵۹۸۷۱۸	۱۳۱۴۶۲۶۸۹	۸۲۹۱۷۴۳۳	۱۱۵۹۶۰۵۲۰	۳۶۷۰۷۹۷۵	۲۳۴۱۴۱۱۲
درآمد پولی از حقوق بگیری عمومی	۱۵۶۵۰۱۰۵	۵۷۴۵۳۹۰۰	۸۷۲۱۲۰۷۳	۳۵۶۷۴۷۸۱	۶۳۹۱۲۳۶۰	۱۰۱۷۷۰۹۰	۶۹۶۳۷۰۴
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری عمومی	۳۴۶۶۱۳۹	۱۰۲۶۸۵۴۰	۱۶۱۳۸۲۷۰	۷۱۲۵۳۰۰	۱۲۰۳۲۵۳۹	۲۴۸۰۱۶۰	۱۴۶۶۷۱۳
درآمد پولی از حقوق بگیری خصوصی	۲۴۵۱۲۴۴۱	۳۲۱۲۹۸۸۳	۲۳۵۸۰۰۵۳	۳۴۶۴۰۹۰۹	۳۴۱۹۴۵۵۲	۲۱۴۶۶۳۷۶	۱۳۹۸۲۷۰۶
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری خصوصی	۲۶۶۴۲۴۲	۴۷۴۶۳۹۵	۴۵۳۲۲۹۲	۵۴۷۶۴۴۳	۵۸۲۱۰۶۹	۲۵۸۴۳۴۹	۱۰۰۰۹۸۹
جمع	۲۸۰۲۸۲۰۰	۱۱۵۳۱۳۹۳۸	۲۷۱۶۱۲۹۴	۳۰۶۵۲۹۱۷	۳۵۷۰۹۲۱	۶۳۱۰۷۸۳۱	۶۴۷۲۴۴۷۹
درآمد پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۱۹۷۱۰۲۱	۱۲۷۴۳	۲۳۶۳۵۸	۵۱۶۶۲۰	۵۰۰۱۱۶	۶۰۳۹۹۶	۵۰۳۲۰۰۳۶
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۱۳۲۶۰۲	.	.	۲۰۸۴۱	۵۵۳۸	۹۴۵۲۴	۲۹۶۵۶۱۱
درآمد پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۲۵۵۲۶۳۰۵	۱۱۵۰۲۹۲۶۲	۲۶۸۴۱۲۴۴	۳۰۰۶۱۶۳۷	۳۰۴۴۰۴۶	۵۹۵۹۵۰۵۲	۱۱۱۶۲۵۳۵
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۳۹۸۲۷۲	۲۷۱۹۳۳	۸۳۶۹۲	۵۳۸۱۸	۲۱۲۲۱	۲۸۱۴۲۵۹	۲۷۶۲۹۷
جمع	۹۲۹۲۰۳۱۴	۱۳۳۸۷۹۹۱۶	۱۰۰۸۱۰۶۳۳	۸۳۶۹۵۷۸۰	۷۰۴۶۰۴۸۴	۷۳۸۷۳۳۴۲	۷۲۰۸۲۱۳۸
درآمدهای متفرقه پولی	۵۴۳۹۰۵۰۱	۴۸۲۴۵۱۵۶	۴۲۸۴۱۱۳۹	۴۲۶۴۸۴۶۴	۳۸۵۶۴۵۳۹	۳۶۵۹۳۰۴۹	۴۷۲۶۵۹۵۸
درآمدهای متفرقه غیر پولی	۳۸۵۲۹۸۱۳	۸۵۶۳۴۷۵۹	۵۷۹۶۹۴۹۴	۴۱۰۴۷۳۱۷	۳۱۸۹۵۹۴۵	۳۷۲۸۰۲۹۳	۲۴۸۱۶۱۸۰

ادامه ۶- متوسط درآمد سالانه یک خانوار شهری بر حسب انواع درآمد و فعالیت اصلی محل کار سرپرست خانوار: ۱۳۹۱ (ادامه) (ریال)

شرح	صنعتگران و کارکنان مشاغل مربوط	متصدیان و مونتاژ کاران ماشین آلات و دستگاه ها و رانندگان وسایل نقلیه	کارگران ساده	سایر و اظهار نشده	غیر شاغل
جمع	۱۵۳۶۵۰۹۰۰	۱۵۸۰۲۴۰۴۴	۱۱۴۹۷۲۸۰	۱۹۰۲۳۸۳۳۸	۱۵۸۹۷۱۲۰۹
جمع	۵۰۳۲۷۷۰۳	۴۲۸۹۷۸۸۱	۵۸۲۷۴۰۱۰	۱۳۷۹۵۰۷۱۵	۱۹۱۰۶۷۴۱
درآمد پولی از حقوق بگیری عمومی	۵۷۹۰۹۵۴	۸۵۹۹۱۳۱	۶۷۶۵۶۰۲	۹۱۲۰۸۴۹۳	۴۹۱۸۲۶۱
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری عمومی	۱۰۵۸۸۸۳	۱۷۲۶۷۱۴	۱۵۲۹۹۸۷	۴۴۲۹۹۹۶۳	۱۲۲۶۶۹۲
درآمد پولی از حقوق بگیری خصوصی	۳۹۷۱۹۸۸۵	۲۸۸۶۸۸۱۸	۴۶۲۹۹۳۵۲	۲۱۸۱۹۳۱	۱۱۸۴۴۹۸۷
درآمد غیر پولی از حقوق بگیری خصوصی	۳۷۴۵۰۱۵	۳۶۰۳۰۶۱	۳۵۶۲۸۶۶	۲۶۰۳۲۸	۱۰۶۳۶۵۳
جمع	۴۱۲۶۶۲۶۱	۵۰۲۳۳۵۹۵	۱۱۷۲۶۰۹۴	۱۵۷۱۲۶۰	۵۸۸۲۰۸۵
درآمد پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۲۴۲۸۲۵	۴۵۴۳۵۶	۲۲۷۲۷	۲۵۱۸۳	۱۱۲۴۹۶
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد کشاورزی	۸۵۲۰۴	۱۶۹۵۶	۵۱۶۶۴	۰	۴۱۹۹
درآمد پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۴۰۸۵۱۱۶۴	۴۹۵۳۲۰۳۵	۱۱۴۸۳۸۹۵	۱۵۴۶۰۷۷	۵۶۸۴۴۶۷
درآمد غیر پولی از مشاغل آزاد غیر کشاورزی	۸۷۰۶۹	۲۳۰۲۴۸	۱۶۷۸۰۸	۰	۸۰۹۲۳
جمع	۶۲۰۵۶۹۳۶	۶۴۸۹۲۵۶۷	۴۴۹۷۲۷۰۰	۵۰۷۱۶۳۶۲	۱۳۳۹۸۲۳۸۴
درآمدهای متفرقه پولی	۳۳۸۳۳۵۵۷	۳۷۰۵۷۸۰۱	۲۸۷۴۲۵۶۷	۲۸۲۱۰۰۵۳	۸۵۲۵۲۰۳۳
درآمدهای متفرقه غیر پولی	۲۸۲۲۳۳۷۹	۲۷۸۳۴۷۶۶	۱۶۲۳۰۱۳۳	۲۲۵۰۶۳۰۹	۴۸۷۳۰۳۵۱

وضعیت دستمزدها مشاغل منتخب در طرح های عمرانی طی سالهای ۹۲-۱۳۸۹

به دلیل اهمیت و کاربرد اطلاعات مربوط به دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح های عمرانی ملی و استانی در بر آورد هزینه های طرح های عمرانی دولت، جمع آوری این آمارها از سال ۱۳۶۵، در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفته است. با توجه به نتایج این طرح طی سال های ۹۲-۱۳۸۹، بیشترین متوسط دستمزد ساعتی در این سالها مربوط به "استاد کار کابل کش فشارقوی" در گروه کابل کش و مفصل بند فشارقوی است که با رشد ۹۹ درصدی از ۵۹۵۹۱ هزار ریال در سال ۱۳۸۹ به ۱۱۸۶۰۲ هزار ریال در سال ۱۳۹۲ رسیده است. از سوی دیگر کمترین متوسط دستمزد ساعتی طی این سالها مربوط به "کارگر ساده" در گروه کارگر است که با ۶۹ درصد افزایش از ۲۲۵۷۴ هزار ریال در سال ۱۳۸۹ به ۴۴۳۵۵ هزار ریال در سال ۱۳۹۲ رسیده است.

تغییرات دستمزد ساعتی در سال های ۹۲-۱۳۸۹ نشان می دهد که متوسط دستمزد در این سالها در کمترین حالت تا ۴۶.۰ درصد نسبت به سال ۱۳۸۹ رشد داشته که این مقدار مربوط به "کمک نجار قالببند" در گروه قالببند چوبی می باشد و در بیشترین حالتها مربوط به شغل های "قالببند فلزی" از گروه قالببند فلزی با ۲۱۶.۰ درصد، "سرنجار" از گروه قالببند چوبی با ۱۳۲.۰ درصد و "کمک کابل کش فشارقوی" از گروه کابل کش و مفصل بند با ۱۱۲.۰ درصد، رشد می باشد. بنابراین در طی این دوره ۴ ساله متوسط دستمزد در برخی شغلها حتی تا بیش از دو برابر رشد داشته است. به طور دقیق تر می توان گفت قسمت عمده این افزایش طی سال های ۹۱-۱۳۹۰ اتفاق افتاده است.

مقایسه دستمزد کارگران ساده طرح های عمرانی با میزان حداقل حقوق و مزایای ماهانه کارگران مشمول قانون کار با یکسال پایه سنواتی در سال ۱۳۹۲، گویای آن می باشد که دستمزد "کارگر ساده" در طرح های عمرانی در سال ۱۳۹۲، ۹۲۲۵۸۴۰ ریال بوده است که تقریباً دو برابر حداقل حقوق و مزایای ماهانه کارگران مشمول قانون کار در سال ۱۳۹۲ می باشد.

جدول ۷- متوسط دستمزد ساعتی مشاغل منتخب: ۹۲-۱۳۸۹ (ریال)

سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۰	سال ۱۳۸۹	عنوان	
۴۸۱۹۵	۳۶۴۴۸	۲۸۳۵۵	۲۴۶۷۳	راننده ماشین های سبک- سواری	رانندگان ماشین آلات حمل و نقل
۶۵۴۳۵	۵۱۷۳۸	۳۹۸۷۴	۳۴۳۲۶	راننده مخزن متحرک بتن- تراک میکسر	
۶۴۰۵۶	۴۹۵۹۴	۳۸۳۶۳	۳۲۹۱۲	راننده کامیون-کمپرسی باری و تانکر	
۷۲۵۴۹	۵۶۳۰۲	۴۳۳۰۴	۳۷۰۶۶	راننده تریلی	
۵۶۰۶۵	۴۳۵۴۰	۳۲۵۰۵	۲۸۱۹۶	راننده لیفت تراک	
۴۹۶۳۳	۳۹۰۷۷	۲۹۶۳۸	۲۶۵۴۷	راننده دامپر	
۴۸۶۵۷	۳۷۳۶۲	۲۹۲۰۶	۲۵۹۴۹	راننده تراکتور	
۶۸۴۴۷	۵۳۷۳۶	۴۱۲۶۲	۳۴۹۲۲	راننده جرثقیل کفی	
۴۸۵۷۰	۳۷۹۴۱	۲۸۹۷۴	۲۴۶۱۱	کمک راننده ماشین آلات حمل و نقل	
۸۲۱۷۲	۶۴۶۹۵	۵۰۹۴۱	۴۳۶۸۶	راننده ی ماشین های لوله گذار-سایدبوم	رانندگان ماشین های سنگین
۸۲۳۰۴	۶۴۷۹۰	۵۰۷۸۸	۴۳۵۰۸	راننده ی درجه یک جرثقیل	
۶۷۸۲۳	۵۲۶۱۹	۴۱۰۵۱	۳۴۶۶۶	راننده ی درجه دو جرثقیل	
۷۳۱۹۶	۵۵۴۳۸	۴۳۳۲۶	۳۷۴۶۵	راننده ی بیل مکانیکی و دراگ لاین	
۷۹۱۷۲	۶۲۲۰۳	۴۸۴۶۸	۴۱۸۸۷	راننده ی درجه یک بولدزر	
۶۶۵۵۵	۵۱۴۶۱	۴۰۶۲۱	۳۵۱۴۵	راننده ی درجه دو بولدزر	
۷۳۰۴۷	۵۵۲۵۸	۴۴۰۶۶	۳۸۱۸۱	راننده ی لودر	
۷۹۱۵۷	۶۱۵۵۰	۴۸۳۹۶	۴۱۴۱۵	راننده ی گریدر	
۵۸۸۱۵	۴۴۵۶۴	۳۴۷۶۵	۲۹۵۲۶	راننده ی غلتک	
۸۴۸۴۷	۶۵۵۰۴	۴۹۹۲۶	۴۲۳۵۰	راننده ی ماشین های آسفالت پخش کنی- فینیشر	
۵۴۵۹۷	۴۱۳۵۰	۳۱۳۷۳	۲۷۵۷۵	کمک راننده ی ماشین آلات سنگین	
۷۹۳۷۵	۶۲۶۵۸	۴۹۱۳۰	۴۴۶۰۶	بنای سفت کار درجه یک	کارهای بنایی ابنیه ساختمان
۶۵۴۷۵	۵۱۶۴۷	۴۰۵۰۰	۳۶۲۴۹	بنای سفت کار درجه دو	
۵۲۸۴۵	۴۱۳۷۰	۳۲۲۱۸	۲۹۲۴۶	کمک بنای سفت کار	
۹۲۴۶۳	۷۲۴۹۵	۵۶۸۴۹	۵۱۱۸۷	بنای نماچین درجه یک	
۷۸۱۳۰	۶۰۴۷۸	۴۷۱۵۸	۴۱۸۴۵	بنای نما چین درجه دو	
۹۷۱۵۹	۷۵۹۳۱	۵۹۰۶۵	۴۱۸۴۵	سرنجار	قالب بند چوبی
۸۵۱۰۳	۶۷۰۱۹	۵۲۱۶۶	۵۲۰۷۸	نجار قالب بند درجه یک	
۷۰۸۰۷	۵۵۵۷۴	۴۲۹۳۴	۴۵۶۶۲	نجار قالب بند درجه دو	
۵۴۸۴۸	۴۲۹۰۸	۳۳۲۳۷	۳۷۵۰۴	کمک نجار قالب بند	
۹۱۸۱۶	۷۲۳۰۹	۵۶۴۱۵	۲۹۰۸۸	قالب ساز فلزی درجه یک	قالب بند فلزی
۷۵۴۹۶	۵۸۳۷۲	۴۴۹۲۵	۵۱۱۱۶	قالب ساز فلزی درجه دو	
۸۵۷۷۰	۶۶۹۳۵	۵۳۷۱۴	۳۹۳۹۲	قالب بند فلزی درجه یک	
۷۱۹۹۱	۵۴۷۰۶	۴۲۸۷۵	۴۸۱۶۴	قالب بند فلزی درجه دو	
۹۴۴۳۰	۷۳۸۷۰	۵۷۷۶۰	۵۱۲۰۲	سر آما تور بند	آرما تور بند
۸۱۴۶۱	۶۳۸۷۲	۵۰۲۹۲	۴۳۶۶۱	آرما تور بند درجه یک	
۶۷۰۰۱	۵۱۸۳۲	۴۰۳۶۷	۳۵۰۲۵	آرما تور بند درجه دو	
۵۴۱۱۴	۴۱۶۲۹	۳۲۴۱۷	۲۸۷۳۱	کمک آرما تور بند	

جدول ۷- متوسط دستمزد ساعتی مشاغل منتخب: ۹۲-۱۳۸۹ (ریال) (ادامه)

سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۰	سال ۱۳۸۹	عنوان	
۹۶۲۰۱	۷۶۳۱۲	۵۹۶۹۷	۵۳۳۶۰	استادکار کارهای بتنی	کارهای بتنی
۸۲۷۱۴	۶۵۰۳۸	۵۰۳۱۴	۴۵۵۴۳	بنای بتن کار	
۶۰۲۱۶	۴۷۰۱۹	۳۵۵۷۷	۳۰۹۰۳	کمک بنای بتن کار	
۹۸۳۸۶	۷۶۹۴۸	۵۹۵۷۹	۵۲۲۹۱	اسکلت ساز درجه یک	اسکلت ساز ساختمان
۸۲۸۳۵	۶۳۷۹۸	۴۸۹۵۵	۴۲۷۰۸	اسکلت ساز درجه دو	
۶۴۷۷۵	۴۹۸۷۷	۳۸۵۳۲	۳۳۷۶۴	کمک اسکلت ساز	
۸۷۰۰۷	۶۷۸۹۵	۵۲۷۸۲	۴۷۰۴۵	جوش کار اسکلت	
۶۴۴۵۰	۵۰۰۳۱	۳۸۴۷۱	۳۴۱۷۲	کمک جوش کار اسکلت	
۷۶۴۰۳	۵۹۳۸۰	۴۶۲۱۰	۴۱۰۹۵	برش کار	
۹۱۰۴۸	۷۲۲۵۷	۵۶۸۸۳	۴۹۹۵۴	آهنگر در و پنجره ساز درجه یک	آهنگر در و پنجره ساز ساختمان
۷۵۸۶۶	۵۹۶۹۲	۴۶۳۴۴	۴۰۷۴۷	آهنگر در و پنجره ساز درجه دو	
۸۴۴۶۹	۶۶۶۳۹	۵۱۵۹۰	۴۷۲۲۶	عیق کار و آسفالت کار درجه	عیق کار و آسفالت کار ابنیه ساختمان
۶۹۶۶۹	۵۴۳۰۷	۴۱۸۲۸	۳۶۶۳۷	عیق کار و آسفالت کار درجه دو	
۵۵۴۲۱	۴۲۶۵۷	۳۲۵۳۶	۲۸۷۷۳	کمک عیق کار و آسفالت کار	
۸۶۴۷۰	۶۸۱۵۹	۵۳۵۸۹	۴۷۸۹۳	سیمان کار درجه یک	سیمان کار
۷۱۸۰۷	۵۵۸۵۲	۴۳۲۲۶	۳۷۹۷۶	سیمان کار درجه دو	
۷۵۷۸۵	۵۹۰۵۳	۴۵۷۹۴	۴۱۱۵۸	بند کش	
۵۵۴۵۹	۴۳۱۷۶	۳۲۹۶۷	۲۸۴۷۳	کمک بند کش	
۹۵۳۵۷	۷۴۹۷۹	۵۸۳۲۹	۵۰۰۹۷	سنگ کار درجه یک	سنگ کار
۸۱۱۲۰	۶۲۸۳۳	۴۸۴۹۸	۴۲۷۸۱	سنگ کار درجه دو	
۸۵۱۵۸	۶۷۰۰۹	۵۲۰۵۶	۴۵۵۲۱	ابزار زن پلاک	
۹۲۴۹۹	۷۲۶۹۹	۵۶۸۵۳	۴۹۸۱۹	کاشی کار درجه یک	کاشی کار
۷۸۱۲۱	۶۱۱۴۵	۴۷۷۲۸	۴۱۸۳۰	کاشی کار درجه دو	
۹۳۷۹۳	۷۴۳۸۷	۵۸۵۰۷	۵۱۱۵۷	گچ کار درجه یک	گچ کار
۷۸۰۹۲	۶۰۸۴۷	۴۷۶۸۶	۴۲۶۷۲	گچ کار درجه دو	
۹۵۴۷۹	۷۴۱۱۲	۵۸۶۰۶	۵۰۴۸۴	سنگ تراش درجه یک	بنا و سنگ تراش ابنیه راه
۸۰۲۴۹	۶۱۷۳۳	۴۷۹۲۷	۴۱۰۵۷	سنگ تراش درجه دو	
۹۱۰۹۰	۷۱۷۲۶	۵۵۷۷۲	۴۹۶۷۰	بنای سنگ چین درجه یک	
۷۶۹۰۰	۶۰۲۵۱	۴۶۷۱۹	۴۱۹۲۲	بنای سنگ چین درجه دو	
۷۷۴۶۸	۵۸۴۸۷	۴۴۹۰۳	۳۹۲۳۹	بند کش کارهای سنگی	
۱۰۴۳۳۹	۸۱۵۵۳	۶۱۴۱۲	۵۲۸۴۲	مباشر آسفالت	آسفالت کار راه و محوطه
۷۶۱۸۱	۵۹۳۳۵	۴۵۵۳۴	۳۸۹۴۶	ماله کش آسفالت	
۶۰۵۰۲	۴۶۹۳۷	۳۶۱۴۲	۳۱۱۹۶	کارگر آسفالت	

۷- متوسط دستمزد ساعتی مشاغل منتخب: ۹۲-۱۳۸۹ (ریال) (ادامه)

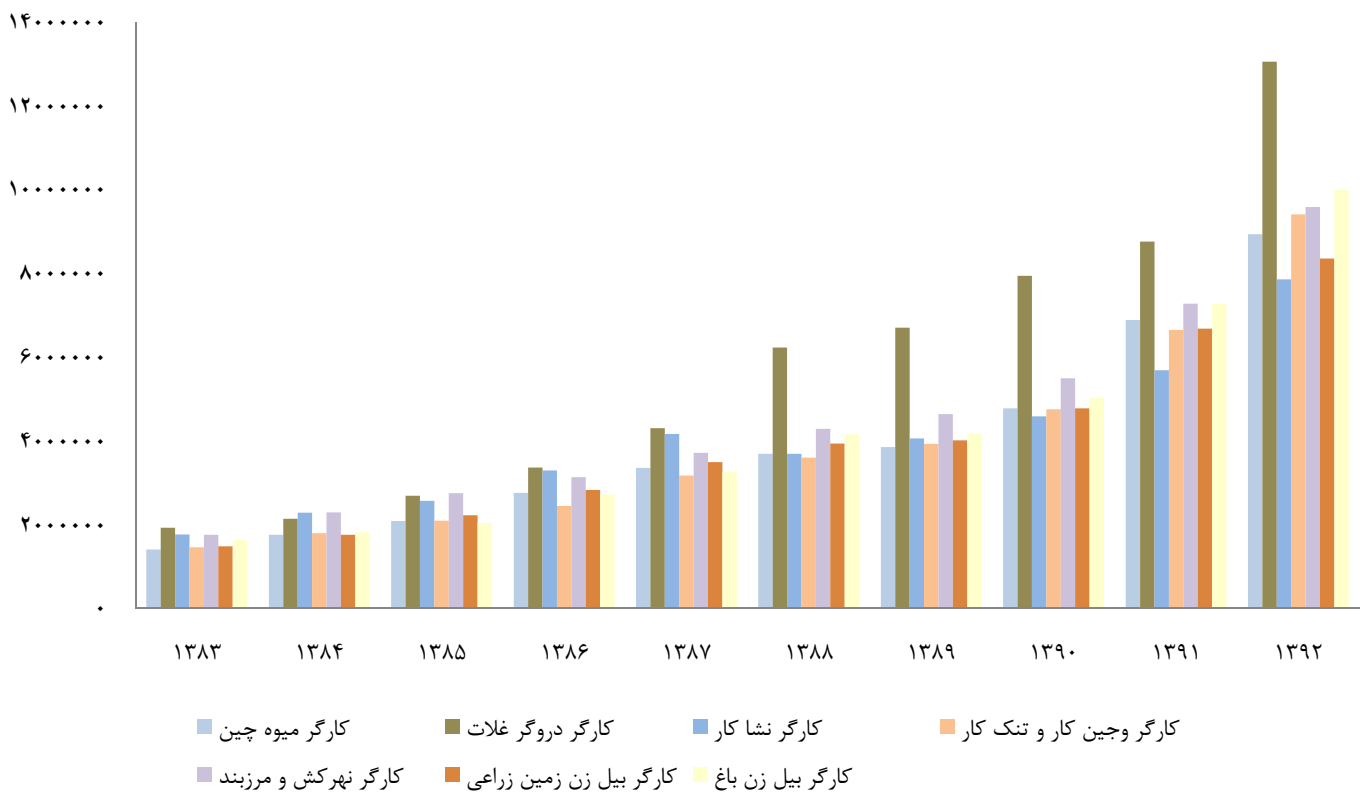
سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۰	سال ۱۳۸۹	عنوان	
۱۰۷۸۹۹	۸۳۶۹۳	۶۴۷۶۷	۵۶۷۸۴	استاد کار تاسیسات	لوله کش تاسیسات ابنیه
۹۱۳۲۳	۷۰۹۰۷	۵۴۶۱۹	۴۸۲۴۰	لوله کش درجه یک- دنده ای	
۷۶۷۸۱	۵۹۴۱۲	۴۵۸۷۹	۳۹۶۲۷	لوله کش درجه دو- دنده ای	
۹۴۳۰۱	۷۲۹۸۸	۵۶۴۷۸	۴۸۷۵۴	لوله کش درجه یک- شوفاژ کار	
۹۶۲۸۰	۷۳۸۹۰	۵۶۹۳۳	۴۹۴۳۳	جوش کار لوله های فولادی	
۹۱۸۱۶	۷۰۷۴۰	۵۵۲۰۱	۴۸۴۹۵	چدن کار درجه یک	
۷۶۶۹۰	۵۸۸۰۲	۴۴۳۳۷	۳۸۷۳۸	چدن کار درجه دو	
۸۷۴۳۰	۶۶۲۷۳	۵۱۷۲۹	۴۴۹۱۸	پی وی سی کار درجه یک	
۷۳۳۸۵	۵۵۹۶۳	۴۳۲۸۳	۳۷۴۴۰	پی وی سی کار درجه دو	
۸۸۵۵۴	۶۹۰۱۵	۵۳۲۷۵	۴۶۷۹۱	آزبست کار درجه یک	
۷۲۷۳۲	۵۵۹۵۳	۴۲۶۹۲	۳۷۰۵۶	آزبست کار درجه دو	
۹۴۰۵۳	۷۳۵۷۴	۵۷۲۴۴	۴۹۹۲۲	لوله کش درجه یک لوله های مسی	
۹۰۰۹۵	۶۹۵۰۹	۵۳۴۴۳	۴۶۹۹۴	جوش کار لوله های مسی	
۶۱۱۱۴	۴۷۰۵۵	۳۵۹۴۰	۳۱۶۹۷	شاگرد جوش کار لوله های مسی	
۹۱۰۷۳	۷۰۷۲۶	۵۵۰۸۷	۴۸۴۷۴	عایق کار درجه یک تاسیساتی	عایق کار تاسیساتی
۷۴۶۱۳	۵۷۳۵۴	۴۳۰۶۲	۳۶۵۹۶	عایق کار درجه دو تاسیساتی	
۹۵۲۸۱	۷۳۷۴۸	۵۶۷۷۷	۴۹۷۵۹	کانال ساز درجه یک	کانال ساز
۷۹۳۸۱	۵۹۸۱۹	۴۵۴۰۷	۳۸۷۸۴	کانال ساز درجه دو	
۱۰۱۶۹۵	۷۸۲۴۳	۶۰۳۲۸	۵۲۴۹۸	استاد کار سیم کش ساختمان	سیم کش ساختمان
۸۹۰۹۷	۶۷۹۵۰	۵۲۳۵۶	۴۵۹۸۵	سیم کش درجه یک ساختمان	
۷۳۹۹۸	۵۵۹۶۶	۴۲۷۳۳	۳۷۲۴۷	سیم کش درجه دو ساختمان	
۱۰۱۵۲۷	۷۹۲۵۹	۶۰۸۳۵	۵۲۴۶۰	استاد کار کابل کش فشار ضعیف	کابل کش و مفصل بند فشار ضعیف و حفاظت کاتودیک
۸۸۰۸۱	۶۷۷۱۸	۵۱۷۹۱	۴۴۳۸۵	کابل کش درجه یک فشار ضعیف	
۷۳۳۹۲	۵۵۴۹۶	۴۱۴۵۵	۳۶۱۱۴	کابل کش درجه دو فشار ضعیف	
۱۰۳۰۴۸	۷۹۵۷۹	۶۱۸۰۴	۵۵۷۶۲	استاد کار سیستم های حفاظت	
۸۱۳۸۳	۶۲۳۲۲	۴۶۶۶۷	۴۰۹۶۲	کارگر فنی سیستم های حفاظت	کابل کش و مفصل بند فشار قوی
۱۱۸۶۰۲	۸۹۳۵۶	۶۷۶۳۹	۵۹۵۹۱	استاد کار کابل کش فشار قوی	
۱۰۱۱۰۷	۷۵۰۱۱	۵۷۰۷۹	۵۰۹۹۱	کابل کش درجه یک فشار قوی	
۸۳۴۸۱	۶۳۶۵۸	۴۷۶۶۲	۴۱۴۶۶	کابل کش درجه دو فشار قوی	
۶۹۵۰۳	۵۲۷۶۷	۳۸۵۳۴	۳۲۸۳۳	کمک کابل کش فشار قوی	
۶۰۳۵۳	۴۶۸۴۵	۳۶۱۰۴	۳۲۰۳۴	سر کارگر	کارگر
۴۴۳۵۵	۳۴۰۸۰	۲۶۱۸۱	۲۲۵۷۴	کارگر ساده	
۸۲۸۲۸	۶۳۷۹۰	۴۹۶۰۲	۴۴۴۵۲	شیشه بر درجه یک	شیشه بر
۶۸۸۵۷	۵۲۱۰۲	۴۰۱۴۰	۳۴۹۵۵	شیشه بر درجه دو	
۵۴۷۸۲	۴۱۰۶۰	۳۱۶۱۶	۲۸۴۴۱	کمک شیشه بر	
۹۳۷۲۶	۷۲۵۴۹	۵۴۷۴۰	۴۷۵۷۲	نقاش درجه یک ساختمان	نقاش ساختمان
۷۷۶۹۳	۵۹۶۵۰	۴۴۹۱۰	۳۸۳۳۴	نقاش درجه دو ساختمان	
۹۳۵۳۵	۷۳۰۹۰	۵۶۲۶۳	۴۹۹۸۵	آلومینیوم کار درجه یک	آلومینیوم کار
۷۷۴۸۱	۶۰۱۰۴	۴۵۷۱۳	۳۹۶۲۶	آلومینیوم کار درجه دو	

وضعیت دستمزدها مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی طی سالهای ۹۲-۱۳۷۱

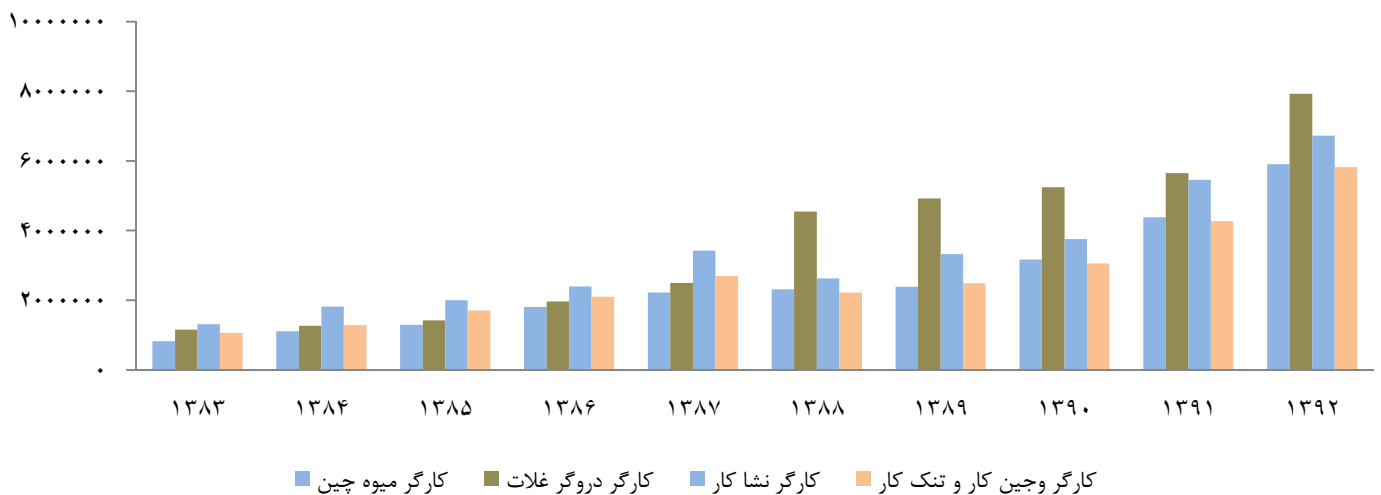
از آنجایی که دستمزد مشاغل بخش کشاورزی نقش و اهمیت بالایی در تعیین قیمت تضمینی محصولات کشاورزی دارند، مرکز آمار ایران طرحی را با عنوان "قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور" از سال ۱۳۵۳ هم زمان با اجرای طرح آمارگیری از "قیمت خرده فروشی کالاها و خدمات مورد مصرف خانوارهای روستایی" انجام داده و نتایج آن را منتشر کرده است. براساس نتایج این طرح بررسی جنسیتی دستمزد کارگران مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۲، در بین مردان در مشاغل کشاورزی بیشترین دستمزد با رقم ماهیانه ۱۳۰۴۴۱۲۲ ریال به "کارگران دروگر غلات" اختصاص داشته و "کارگران بیل زن زمین زراعی" با دستمزد ماهانه ۸۳۴۲۴۹۰ ریال کمترین دستمزد را دریافت کرده‌اند. مشاهده می‌شود شکاف قابل توجهی نیز بین دستمزد مردان و زنان در این بخش وجود دارد به نحوی که دستمزد "کارگران دروگر غلات" برای زنان ماهانه عدد ۷۹۲۴۴۶۲ ریال را نشان می‌دهد و کمترین دستمزد زنان نیز به "کارگران وجین کار و تنک کار" با رقم ماهانه ۵۸۲۱۲۴۴ ریال اختصاص دارد. شایان ذکر است آماری از دستمزد زنان در مشاغل "نهرکش و مرزبند"، "بیل زن زمین زراعی و باغ" گزارش نشده است.

بررسی روند دستمزدها طی دوره ۱۰ ساله در سالهای ۹۲-۱۳۸۳ نشان می‌دهد دستمزد مردان "کارگر دروگر غلات" با بیشترین تغییر، طی این سال‌ها، ۶.۸ برابر شده است و کمترین تغییرات دستمزد نیز به "کارگر نشاکار اختصاص دارد که دستمزد آن‌ها در این دوره، ۴.۴ برابر افزایش داشته است. در بین زنان نیز بیشترین تغییرات دستمزد به "کارگر میوه چین" اختصاص دارد که دستمزد آن‌ها از سال ۱۳۸۳ لغایت ۱۳۹۲، ۷.۲ برابر شده است. کمترین تغییر دستمزد نیز به مانند مردان به کارگران زن "نشاکار" تعلق می‌گیرد.

نمودار ۷- دستمزد ماهانه کارگران مرد در مشاغل منتخب کشاورزی طی دوره ۱۰ ساله ۹۰-۱۳۸۳ (ریال)

نمودار ۸- دستمزد ماهانه کارگران زن در مشاغل منتخب کشاورزی طی دوره ۱۰ ساله: ۹۰-۱۳۸۳ (ریال)

بررسی وضعیت دستمزدها در سطح استان‌های کشور نیز گویای آن می‌باشد که در سال ۱۳۹۲، مردان و زنان "کارگر میوه‌چین" و "وجین‌کار و تنک‌کار" استان آذربایجان شرقی بیشترین دستمزد ساعتی را دریافت کرده‌اند که این مقدار در حدود ۳۳ درصد بیشتر از میانگین کل کشور می‌باشد. استان فارس بیشترین دستمزد کارگران مرد "دروگر غلات و نشا-کار" را به خود اختصاص می‌دهد. استان‌های گیلان، آذربایجان شرقی و بوشهر به ترتیب دستمزد کارگران "نهرکش و مرز بند"، "بیل زن زمین زراعی و بیل زن باغ"، بیشترین مقدار بوده است.

محاسبه شاخص شکاف جنسیتی دستمزد در میان مشاغل کشاورزی مناطق روستایی کشور طی سالهای ۱۳۷۱ لغایت ۱۳۹۲ بیان می‌دارد که شکاف جنسیتی دستمزد در کلیه مشاغل به استثنای کارگران نشاکار که نوسانات متغیری داشته‌اند همواره روند صعودی داشته است به گونه‌ای که مطابق با جدول ۹، شکاف جنسیتی دستمزدهای "کارگران میوه‌چین" از ۲۷.۸ درصد در سال ۱۳۷۱ به ۳۳.۸ درصد در سال ۱۳۹۲، رسیده است. برای کارگران دروگر غلات آمارها نشان می‌دهد که شکاف جنسیتی دستمزد از ۱۲.۵ درصد در سال ۱۳۷۷ به ۳۹.۲ درصد در سال ۱۳۹۲، افزایش داشته است. "کارگران وجین‌کار و تنک‌کار" نیز در سال ۱۳۹۲، دارای شکاف جنسیتی ۳۸.۱ درصد بوده‌اند این در حالی است که در سال ۱۳۷۱ این شکاف ۲۴.۹ درصد بوده است.

در سال ۱۳۹۲ در کل کشور شکاف جنسیتی دستمزد بالاترین رقم را به ترتیب در میان "کارگران دروگر غلات" با ۳۹.۲ درصد، "کارگر وجین‌کار و تنک‌کار" ۳۸.۱ درصد، "کارگر میوه‌چین" ۳۳.۸ درصد و "کارگر نشا کار" ۱۴.۳ درصد را نشان می‌دهد.

شکاف جنسیتی دستمزد در مناطق روستایی استان‌های کشور در سال ۱۳۹۲ بیان می‌کند، استان مرکزی در میان "کارگران میوه‌چین" با ۵۲.۳ درصد بالاترین رقم این شاخص را به خود اختصاص داده است در حالی که در استان کردستان شکاف جنسیتی دستمزد ۳.۶- درصد را نشان می‌دهد. "کارگران دروگر غلات" استان خراسان شمالی با ۵۷.۱ درصد بیشترین و استان کرمانشاه با ۴.۶- درصد کمترین شکاف جنسیتی دستمزد را دارا می‌باشند. استان‌های البرز و کرمانشاه به ترتیب با ۳۷.۹ و ۴۵.۰- درصد بیشترین و کمترین شکاف جنسیتی دستمزد را در میان "کارگران نشاکار" به خود اختصاص داده‌اند. "کارگر وجین‌کار و تنک‌کار" استان‌های خراسان شمالی و زنجان نیز به ترتیب دارای بیشترین و کمترین رقم شاخص شکاف جنسیتی دستمزد می‌باشند.

جدول ۸- متوسط دستمزد روزانه کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی بر حسب جنس: ۱۳۹۲-۱۳۷۱ (ریال)

سال	کارگر میوه چین		کارگر دروگر غلات		کارگر نشا کار		کارگر وجین کار و تنک کار		کارگر نهرکش و مرزبند		کارگر بیل زن زمین زراعی		کارگر بیل زن باغ	
	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
۱۳۷۱	۵۵۳۸	۳۹۹۹	۶۷۵۵	-	۸۴۳۹	۶۳۳۷	۵۰۷۴	۳۸۱۳	۵۹۱۸	۵۴۹	۵۴۹۳	۵۶۵۴	-	
۱۳۷۲	۶۳۵۰	۴۵۹۴	۱۰۷۴۱	-	۹۹۲۵	۶۷۹۷	۵۸۵۷	۴۳۳۲	۶۴۵۵	-	۵۸۰۹	۶۵۲۸	-	
۱۳۷۳	۷۴۲۰	۴۸۳۹	۹۹۳۲	-	۱۳۹۴۴	۱۰۲۴۸	۶۸۹۹	۸۲۳۳	۶۵۴۹	-	۷۱۱۹	۸۴۹۶	-	
۱۳۷۴	۱۰۴۶۳	۶۴۱۸	۱۴۲۵۱	-	۱۶۷۰۷	۱۴۲۶۱	۹۷۳۸	۷۱۲۸	۱۳۳۳۱	-	۹۳۱۷	۱۰۵۴	-	
۱۳۷۵	۱۴۳۴۸	۱۰۳۵۹	۱۹۱۶۷	-	۲۷۸۵۸	۱۷۸۷۵	۱۳۴۳۲	۱۱۷۵۲	۱۵۸۱۰	-	۱۳۲۸۴	۱۳۹۳	-	
۱۳۷۶	۱۸۸۹۵	۱۱۷۰۰	۲۴۵۵۰	-	۲۸۳۵۲	۲۰۳۸۴	۱۶۵۶۵	۱۲۶۳۲	۱۸۶۵۸	-	۱۷۲۵۱	۱۵۸۶	-	
۱۳۷۷	۲۱۳۷۷	۱۴۰۹۲	۲۶۳۸۹	۲۳۰۸۴	۳۰۴۸۷	۲۶۱۶۳	۱۸۲۶۵	۱۵۳۱۰	۲۴۹۱۴	-	۲۳۸۹۰	۲۲۷۸	-	
۱۳۷۸	۲۳۷۲۸	۱۶۱۲۳	۳۲۴۲۲	۲۴۱۱۵	۲۵۰۲۱	۲۸۳۴۵	۲۱۶۶۰	۱۹۱۰۲	۲۷۰۵۹	-	۲۴۷۴۶	۲۵۸۲	-	
۱۳۷۹	۲۴۱۰۳	۱۹۱۱۰	۳۹۶۱۰	-	-	-	۲۳۲۱۳	۲۳۷۵۹	۳۹۳۰۹	-	۲۵۸۷۲	۳۲۱۲	-	
۱۳۸۰	۲۸۸۱۸	۲۳۱۸۱	۳۹۸۵۶	۲۷۵۲۹	۳۳۱۲۶	۳۷۶۵۳	۲۸۳۵۴	۲۵۹۶۵	۳۸۹۵۳	-	۳۱۶۹۱	۳۱۳۰	-	
۱۳۸۱	۳۲۸۱۹	۲۴۳۵۶	۴۶۱۰۲	۳۳۹۴۰	۴۸۸۸۶	۴۰۱۱۹	۲۸۶۸۸	۲۷۴۰۱	۴۲۴۷۸	-	۳۴۲۰۲	۴۱۵۵	-	
۱۳۸۲	۴۴۰۴۹	۲۷۸۰۶	۵۸۸۸۱	۳۷۰۷۳	۴۸۹۸۷	۴۴۲۲۱	۳۹۴۷۰	۲۸۸۱۴	۵۴۸۷۷	-	۴۶۰۵۵	۴۸۰۴	-	
۱۳۸۳	۵۴۰۳۴	۳۱۵۶۷	۷۳۹۳۸	۴۴۲۶۱	۶۷۹۱۹	۵۰۵۲۶	۵۶۰۲۰	۴۰۷۳۴	۶۷۶۵۲	-	۵۷۰۳۹	۶۲۹۱	-	
۱۳۸۴	۶۷۴۳۶	۴۲۴۳۱	۸۲۱۲۵	۴۸۵۰۰	۸۷۷۳۵	۶۹۷۱۰	۶۹۰۱۳	۴۹۳۶۵	۸۸۲۰۰	-	۶۷۵۵۲	۶۹۸۴	-	
۱۳۸۵	۸۰۲۱۸	۴۹۵۸۵	۱۰۳۲۴۹	۵۴۵۲۸	۹۸۸۱۱	۷۷۰۰۶	۸۰۵۹۴	۶۵۷۵۵	۱۰۵۷۹۳	-	۸۵۴۰۶	۷۸۳۴	-	
۱۳۸۶	۱۰۵۹۹۹	۶۹۳۷۶	۱۲۹۱۴۵	۷۵۵۳۱	۱۲۶۵۲۳	۹۱۹۷۷	۹۳۸۹۶	۸۰۶۰۴	۱۲۰۳۲۹	-	۱۰۸۶۹۱	۱۰۴۴	-	
۱۳۸۷	۱۲۹۰۲۷	۸۵۲۱۴	۱۶۵۴۲۷	۹۶۰۱۵	۱۵۹۹۶۹	۱۳۱۸۵۴	۱۲۱۷۷۲	۱۰۳۷۷۲	۱۴۲۶۵۵	-	۱۳۴۱۸۸	۱۲۵۰	-	
۱۳۸۸	۱۴۱۷۸۰	۸۸۸۳۱	۲۳۹۳۸۵	۱۷۴۸۵۰	۱۴۱۹۴۶	۱۰۱۰۵۲	۱۳۸۳۰۱	۸۵۳۸۷	۱۶۴۸۶۹	-	۱۵۱۱۸۶	۱۵۹۷	-	
۱۳۸۹	۱۴۷۸۹۰	۹۱۶۴۴	۲۵۷۵۲۱	۱۸۹۴۶۵	۱۵۵۸۳۹	۱۲۷۶۴۷	۱۵۱۰۳۰	۹۵۶۷۱	۱۷۸۱۱۹	-	۱۵۴۰۴۳	۱۶۰۴	-	
۱۳۹۰	۱۸۳۵۱۰	۱۲۱۶۵۸	۳۰۵۰۱۲	۲۰۱۸۲۳	۱۷۶۱۱۶	۱۴۴۲۵۴	۱۸۲۵۸۱	۱۱۷۴۲۹	۲۱۱۲۳۲	-	۱۸۳۶۳۹	۱۹۳۳	-	
۱۳۹۱	۲۶۴۵۰۱	۱۶۸۵۴۶	۳۳۶۶۲۰	۲۱۷۰۷۵	۲۱۸۴۷۳	۲۰۹۶۵۵	۲۵۵۵۱۱	۱۶۴۲۲۴	۲۷۹۴۸۸	-	۲۵۶۷۷۶	۲۷۹۴	-	
۱۳۹۲	۳۴۳۱۸۹	۲۲۷۲۷۷	۵۰۱۶۹۷	۳۰۴۷۸۷	۳۰۱۸۲۲	۲۵۸۶۵۷	۳۶۱۵۸۴	۲۲۳۸۹۴	۳۶۸۳۶۱	-	۳۲۰۸۶۵	۳۸۳۸	-	

جدول ۹- شکاف جنسیتی دستمزد کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی: ۱۳۷۱-۱۳۹۲ (درصد)

سال	کارگر میوه چین	کارگر دروگر غلات	کارگر نشا کار	کارگر وجین کار و تنک کار	کارگر نهرکش و مرزبند	کارگر بیل زن زمین زراعی	کارگر بیل زن باغ
۱۳۷۱	۲۷.۸	-	۲۴.۹	۲۴.۹	۷.۲	-	-
۱۳۷۲	۲۷.۷	-	۳۱.۵	۲۶.۰	-	-	-
۱۳۷۳	۳۴.۸	-	۲۶.۵	۵.۱	-	-	-
۱۳۷۴	۳۸.۷	-	۱۴.۶	۲۶.۸	-	-	-
۱۳۷۵	۲۷.۸	-	۳۵.۸	۱۲.۵	-	-	-
۱۳۷۶	۳۸.۱	-	۲۸.۱	۲۳.۷	-	-	-
۱۳۷۷	۳۴.۱	۱۲.۵	۱۴.۲	۱۶.۲	-	-	-
۱۳۷۸	۳۲.۱	۲۵.۶	-۱۳.۳	۱۱.۸	-	-	-
۱۳۷۹	۲۰.۷	-	-	-۲.۴	-	-	-
۱۳۸۰	۱۹.۶	۳۰.۹	-۱۳.۷	۸.۴	-	-	-
۱۳۸۱	۲۵.۸	۲۶.۴	۱۷.۹	۴.۵	-	-	-
۱۳۸۲	۳۶.۹	۳۷.۰	۹.۷	۲۷.۰	-	-	-
۱۳۸۳	۴۱.۶	۴۰.۱	۲۵.۶	۲۷.۳	-	-	-
۱۳۸۴	۳۷.۱	۴۰.۹	۲۰.۵	۲۸.۵	-	-	-
۱۳۸۵	۳۸.۲	۴۷.۲	۲۲.۱	۱۸.۴	-	-	-
۱۳۸۶	۳۴.۶	۴۱.۵	۲۷.۳	۱۴.۲	-	-	-
۱۳۸۷	۳۴.۰	۴۲.۰	۱۷.۶	۱۴.۸	-	-	-
۱۳۸۸	۳۷.۳	۲۷.۰	۲۸.۸	۳۸.۳	-	-	-
۱۳۸۹	۳۸.۰	۲۶.۴	۱۸.۱	۳۶.۷	-	-	-
۱۳۹۰	۳۳.۷	۳۳.۸	۱۸.۱	۳۵.۷	-	-	-
۱۳۹۱	۳۶.۳	۳۵.۵	۴.۰	۳۵.۷	-	-	-
۱۳۹۲	۳۳.۸	۳۹.۲	۱۴.۳	۳۸.۱	-	-	-

جدول ۱۰- متوسط دستمزد روزانه کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی در مناطق روستایی بر حسب استان: ۱۳۹۱ (ریال)

استان	کارگر میوه چین		کارگر دروگر غلات		کارگر نشا کار		کارگر وجین کار و تنک کار	
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن
کل کشور	۲۶۴۵۰۱	۱۶۸۵۴۶	۳۳۶۶۲۰	۲۱۷۰۷۵	۲۱۸۴۷۳	۲۰۹۶۵۵	۲۵۵۵۱۱	۱۶۴۲۲۴
آذربایجان شرقی	۳۲۵۳۹۲	۲۴۲۲۱۰	۳۶۳۲۴۷	-	۳۸۸۷۵۷	-	۳۵۲۸۸۶	۲۲۶۳۵۹
آذربایجان غربی	۲۴۹۶۷۳	۲۲۹۲۲۸	-	-	۲۷۲۵۵۳	۲۵۷۶۹۲	۲۴۲۸۲۰	۲۱۴۴۰۲
اردبیل	۲۵۲۵۳۳	۱۹۰۳۷۶	۴۱۴۴۰۷	-	۱۹۵۹۵۲	۱۶۱۰۸۴	۲۶۱۵۹۰	۱۶۴۶۹۰
اصفهان	۲۸۳۹۳۸	۲۲۱۵۲۸	۳۳۸۲۹۸	-	۴۲۶۰۸۷	-	۳۲۳۰۶۳	-
البرز	۲۶۱۶۸۱	۱۸۰۳۶۵	۲۳۳۹۷۳	-	۲۴۵۰۰۰	-	۲۵۶۰۶۱	۲۱۶۶۶۷
ایلام	۲۳۱۰۸۷	۲۲۴۳۲۴	۲۰۷۲۰۹	۲۰۱۹۰۵	۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰
بوشهر	۳۱۵۲۸۴	۲۵۵۱۰۲	-	-	۱۸۷۶۷۳	۲۱۸۰۰۵	-	۱۷۶۱۷۰
تهران	۳۰۱۰۲۰	۱۸۹۵۲۴	۲۳۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰	۲۷۷۷۸۱	۱۹۰۸۵۸	۲۹۳۶۵۷	۱۸۷۲۲۷
چهار محال و بختیاری	۲۶۹۴۱۹	-	۲۷۳۷۳۰	-	۲۸۲۰۳۴	-	-	-
خراسان جنوبی	۱۶۵۲۹۰	۱۰۷۷۲۵	۱۸۵۲۵۰	۱۲۲۶۰۵	-	-	۱۹۶۷۶۹	۱۴۶۴۵۸
خراسان رضوی	۱۸۷۹۰۲	۱۳۲۳۵۹	۱۸۶۱۶۱	۱۰۰۰۰۰	۱۵۳۵۹۷	۱۲۳۸۵۶	۱۷۳۸۵۱	۱۲۲۶۰۷
خراسان شمالی	۲۷۶۱۵۲	۱۴۸۱۷۵	۳۲۳۳۷۹	۱۵۲۶۹۳	۱۹۸۵۱۷	۱۲۲۱۷۳	۲۰۶۵۲۱	۱۲۶۷۸۱
خوزستان	۱۹۶۵۵۶	۱۳۷۷۸۷	-	-	-	-	۱۷۹۳۷۲	۱۳۷۹۴۶
زنجان	۳۵۵۲۸۸	-	۳۳۰۰۰۸	۳۲۳۴۲۱	۳۱۵۰۹۴	۳۴۵۰۰۰	۳۱۹۶۱۳	۳۹۰۰۰۰
سمنان	۲۴۲۵۹۴	۱۶۸۸۸۴	-	-	۲۱۴۵۹۸	۱۵۹۱۶۷	۱۹۴۷۰۳	۱۲۸۸۱۱
سیستان و بلوچستان	۱۹۷۱۵۳	۲۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	-	-	-	۱۷۶۴۲۹	-
فارس	۲۶۶۱۳۳	۲۲۵۳۶۶	۴۶۱۵۳۹	-	۳۶۶۳۹۷	۱۵۱۸۱۸	۲۵۲۶۵۸	۲۴۵۱۷۱
قزوین	۳۲۱۸۴۲	۲۷۸۰۳۵	۳۵۲۱۲۷	۳۵۰۰۰۰	۲۸۱۶۵۲	۲۶۹۳۴۹	۳۰۷۹۶۸	۳۰۲۹۴۰
قم	۳۴۰۷۲۱	۲۱۲۱۰۹	۳۳۱۲۹۵	-	-	-	۳۰۶۶۱۰	۲۰۵۲۳۸
کردستان	۲۰۰۰۰۰	-	۳۰۳۷۲۵	-	-	-	۲۰۸۰۰۰	۱۷۰۰۰۰
کرمان	۲۲۳۶۴۷	۱۷۱۲۸۲	۱۹۲۴۳۶	۱۸۰۹۷۷	۱۷۶۸۹۱	-	۱۸۷۷۵۰	۱۴۷۹۱۸
کرمانشاه	۲۳۵۴۰۷	۲۳۱۳۷۲	۲۰۲۶۴۶	۲۰۲۶۸۱	۱۸۹۶۸۳	۱۷۵۰۰۰	۲۲۳۸۴۶	۲۱۸۸۶۰
کهگیلویه و بویراحمد	۲۷۱۸۸۹	۲۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	-	-	-	-	-
گلستان	۱۵۱۶۲۳	۱۰۴۸۵۴	۱۷۱۴۴۶	۱۰۵۱۸۱	۱۵۲۹۷۸	۱۰۴۶۴۴	۱۴۸۶۳۸	۱۰۰۴۲۸
گیلان	۳۱۴۴۲۷	۲۵۷۷۵۶	۴۴۸۷۲۸	۳۶۸۷۲۰	-	۴۲۷۴۹۱	-	۴۱۲۸۰۲
لرستان	۲۲۴۸۱۶	۱۸۵۸۷۳	۳۵۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۳۱۴۱۱۸	۲۰۰۰۰۰	۲۵۷۲۲۲	۱۷۴۸۲۶
مازندران	۲۷۷۱۰۸	۲۲۰۲۷۱	۳۸۱۹۸۴	۲۹۲۱۴۸	۴۰۹۱۷۸	۳۰۱۴۷۳	۳۳۳۶۲۱	۲۵۶۴۷۷
مرکزی	۲۷۱۲۷۷	۱۵۲۸۳۰	۲۶۷۶۴۷	-	-	-	۲۷۰۷۶۲	۲۴۶۰۵۳
هرمزگان	۱۸۲۱۴۲	۱۱۲۲۶۲	-	-	۱۵۸۱۱۱	۱۰۳۳۳۶	-	-
همدان	۲۷۸۰۲۰	۲۲۳۰۱۱	-	-	۲۵۴۱۳۱	۲۲۴۳۴۸	۲۵۰۳۹۸	-
یزد	۲۶۱۹۵۴	۲۲۲۲۹۹	۲۸۳۵۰۴	-	۲۰۱۴۶۴	۱۳۰۰۰۰	۱۹۴۳۸۷	-

جدول ۱۰- متوسط دستمزد روزانه کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی بر حسب استان: ۱۳۹۱ (ریال) (ادامه)

استان	کارگر نهرکش و مرزبند		کارگر بیل زن زمین زراعی		کارگر بیل زن باغ	
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن
کل کشور	۲۷۹۴۸۸	-	۲۵۶۷۷۶	-	۲۷۹۴	-
آذربایجان شرقی	۳۰۶۷۷۵	-	۳۱۷۸۷۶	-	۳۵۲۴	-
آذربایجان غربی	۲۸۷۰۷۵	-	۲۷۸۱۶۰	-	۳۲۵۲	-
اردبیل	-	-	-	-	۲۶۱۰۱	-
اصفهان	۳۲۶۳۸۴	-	۳۶۸۵۸۵	-	۲۸۳۸۶	-
البرز	-	-	۳۰۲۳۵۸	-	۳۰۳۳	-
ایلام	۲۴۲۰۵۰	-	۲۳۹۷۳۸	-	-	-
بوشهر	-	-	-	-	۲۱۸۱	-
تهران	۲۵۲۷۷۸	-	-	-	۲۷۸۲۶	-
چهار محال و بختیاری	۲۷۰۰۰۰	-	۲۷۰۰۰۰	-	۲۴۹۵	-
خراسان جنوبی	-	-	۱۹۷۵۰۰	-	۱۸۱۰	-
خراسان رضوی	۱۶۴۶۱۲	-	۱۷۲۰۵۴	-	۲۱۲۰۶	-
خراسان شمالی	۲۶۱۱۱۱	-	۱۹۹۷۵۶	-	۲۷۸۰۶	-
خوزستان	۲۱۸۶۱۳	-	۲۰۹۳۳۴	-	۱۳۶۶۰	-
زنجان	۲۸۴۳۵۹	-	-	-	۳۸۲۹	-
سمنان	۲۳۲۰۲۱	-	۲۸۳۱۸۹	-	۲۲۹۱	-
سیستان و بلوچستان	۱۶۶۹۳۸	-	۱۹۵۲۸۹	-	۲۵۰۰	-
فارس	۲۷۲۵۵۷	-	۳۰۳۶۱۲	-	۳۲۵۳	-
قزوین	-	-	۳۵۰۰۰۰	-	۳۲۶۳۹	-
قم	-	-	۳۱۶۶۲۲	-	۳۲۰۳	-
کردستان	۲۳۱۹۶۷	-	-	-	۲۷۱۴	-
کرمان	۲۰۶۰۰۴	-	۲۳۹۵۱۳	-	۲۳۵۵	-
کرمانشاه	-	-	-	-	۲۹۲۴	-
کهگیلویه و بویراحمد	-	-	-	-	۲۸۵۲	-
گلستان	۱۶۲۷۹۱	-	۲۰۰۰۰۰	-	-	-
گیلان	۴۳۶۱۹۱	-	۳۶۷۸۸۷	-	۳۱۳۵۶	-
لرستان	۲۲۰۰۰۰	-	۲۰۰۰۰۰	-	-	-
مازندران	۳۷۴۵۴۸	-	-	-	۲۸۹۲	-
مرکزی	۲۹۵۸۷۲	-	۲۶۳۷۸۰	-	۲۸۵۹	-
هرمزگان	۲۰۰۰۰۰	-	-	-	-	-
همدان	۲۵۳۶۸۱	-	۲۶۶۰۸۸	-	۲۵۷۴	-
یزد	۲۴۱۲۰۸	-	۲۲۵۹۲۴	-	۲۹۹۲۶	-

جدول ۱۱- متوسط دستمزد روزانه کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی بر حسب استان: ۱۳۹۲ (ریال)

استان	کارگر میوه چین		کارگر دروگر غلات		کارگر نشا کار		کارگر وجین کار و تنک کار	
	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
کل کشور	۲۲۷۲۷۷	۳۴۳۱۸۹	۳۰۴۷۸۷	۵۰۱۶۹۷	۳۰۱۸۲۲	۳۰۱۸۲۲	۳۶۱۵۸۴	۲۲۳۸۹۴
آذربایجان شرقی	۴۵۸۰۶۶	۴۵۴۲۸۸	۳۸۵۷۱۴	۵۷۸۶۵۱	۴۹۸۰۱۶	-	۴۸۱۷۱۱	۴۳۰۹۰۲
آذربایجان غربی	۳۲۶۴۹۹	۳۴۳۲۴۱	-	-	-	-	۳۴۷۲۴۱	۲۸۲۰۳۲
اردبیل	۳۰۱۵۸۸	۳۱۲۵۲۴	-	۴۸۲۵۰۰	۲۴۸۲۷۶	-	۲۹۶۳۴۳	۲۰۷۹۹۸
اصفهان	۳۰۱۵۰۴	۴۱۷۹۸۹	-	۴۱۰۹۹۵	-	-	۴۱۷۳۵۷	۳۰۰۰۰۰
البرز	۳۰۰۳۷۵	۳۹۱۵۰۵	-	-	۳۶۲۶۳۵	-	۳۸۶۲۵۲	۲۵۶۷۳۱
ایلام	۳۰۶۳۸۹	۳۰۱۹۷۲	۳۱۰۰۰۰	۳۰۵۲۶۸	۳۵۰۸۳۱	-	۳۳۲۲۵۸	۳۳۱۴۱۴
بوشهر	۲۶۵۱۵۷	۲۶۴۹۹۸	-	-	-	-	-	۳۴۰۳۲۳
تهران	۲۲۸۲۶۹	۳۹۸۰۹۹	-	۵۰۰۴۸۷	۳۷۹۲۶۴	-	۳۹۰۶۵۹	۲۳۲۴۶۵
چهار محال و بختیاری	-	۳۶۸۳۷۱	۳۷۰۰۰۰	۳۵۸۵۵۱	۳۶۵۶۳۴	-	-	-
خراسان جنوبی	۱۷۸۳۹۰	۲۲۵۴۹۰	۱۸۰۲۹۳	۲۴۵۳۱۰	۲۰۹۵۳۵	-	۲۱۰۰۹۷	۱۸۰۹۵۲
خراسان رضوی	۱۸۶۶۵۱	۲۵۵۷۲۸	۱۷۷۵۸۶	۲۵۸۰۶۸	۲۳۴۱۲۷	-	۲۲۸۹۳۳	۱۷۶۳۸۸
خراسان شمالی	۱۸۷۴۹۷	۳۶۹۹۲۰	۱۸۳۹۱۶	۴۲۹۰۸۵	۲۶۶۱۷۰	-	۱۶۶۷۶۷	۱۶۸۵۲۴
خوزستان	۱۹۷۷۷۸	۲۴۴۲۳۹	-	-	۲۸۵۴۵۵	-	۲۴۲۹۷۱	۱۷۳۰۱۳
زنجان	۴۲۸۵۷۱	۴۵۰۵۳۰	-	۴۰۸۶۷۹	۳۸۳۴۸۳	-	۳۹۸۳۲۳	۴۵۴۰۵۷
سمنان	۲۱۷۷۷۲	۳۰۶۳۲۲	-	-	۲۷۰۰۰۰	-	۲۹۹۹۳۳	۱۸۹۲۵۴
سیستان و بلوچستان	۲۵۰۰۰۰	۲۴۷۵۳۶	-	۲۴۶۵۴۳	-	-	۲۵۰۰۰۰	-
فارس	۳۴۷۹۳۳	۳۸۵۱۸۳	-	۵۹۴۹۸۶	۷۳۱۵۵۳	-	۳۲۰۲۷۰	۲۹۱۷۸۰
قزوین	۴۰۷۹۳۹	۴۱۳۸۱۹	۴۸۲۱۷۷	۴۵۷۱۳۳	۳۵۲۷۵۹	-	۳۹۷۵۶۰	۳۹۲۳۳۶
قم	۲۸۸۹۹۵	۴۴۴۲۸۴	-	۴۲۰۷۱۴	-	-	۳۸۷۸۰۴	۲۵۷۵۰۰
کردستان	۳۰۰۰۰۰	۲۸۹۷۱۴	-	۴۶۴۱۳۰	-	-	۳۲۱۴۲۹	۳۲۱۳۱۲
کرمان	۲۸۹۳۹۰	۳۲۳۶۵۱	۲۵۹۷۳۷	۳۱۳۱۵۶	-	-	۳۲۳۲۶۶	۲۷۳۰۴۰
کرمانشاه	۳۲۷۷۴۰	۳۴۲۷۹۸	۳۷۰۹۳۲	۳۵۴۴۷۹	۲۵۰۰۰۰	-	۲۶۴۹۱۴	۲۵۸۴۳۲
کهگیلویه و بویراحمد	۳۰۰۰۰۰	۳۶۹۶۶۱	-	-	۴۰۰۰۰۰	-	۳۹۳۷۵۰	-
گلستان	۱۶۳۰۶۹	۱۹۸۱۳۸	۲۱۸۹۴۶	۲۱۸۹۴۶	۱۹۱۳۶۶	-	۱۸۲۸۰۸	۱۵۱۱۸۰
گیلان	۲۶۸۷۱۷	۳۲۲۸۱۳	۵۸۷۲۲۹	۴۲۵۶۵۰	-	-	۵۱۱۵۶۰	۵۳۵۱۷۳
لرستان	۲۶۶۹۶۲	۲۷۵۳۱۹	۴۶۴۶۹۷	۳۵۸۳۳۳	۵۵۰۰۰۰	-	۲۵۵۶۸۴	۲۲۱۸۰۸
مازندران	۲۶۶۴۹۷	۳۳۷۱۳۸	۵۰۸۰۱۵	۳۹۱۶۲۶	۵۰۳۰۸۳	-	۴۵۱۱۹۵	۳۰۹۱۱۶
مرکزی	۱۸۶۳۶۴	۳۹۰۳۵۴	۵۸۴۷۴۲	-	-	-	۳۶۴۹۰۳	۳۷۵۰۰۰
هرمزگان	۱۶۵۷۸۹	۲۶۳۴۱۸	-	-	۲۲۷۷۶۸	-	۱۵۳۵۰۰	-
همدان	۲۹۰۸۳۱	۳۷۱۴۱۳	۴۰۰۸۳۳	-	۳۴۷۲۰۹	-	۳۵۳۹۲۱	۲۶۲۰۰۰
یزد	۳۳۸۰۳۹	۳۶۶۸۱۵	۳۷۲۵۰۴	-	-	-	۳۸۵۸۱۷	-

جدول ۱۱- متوسط دستمزد روزانه کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی بر حسب استان: ۱۳۹۲ (ریال) (ادامه)

کارگر بیل زن باغ		کارگر بیل زن زمین زراعی		کارگر نهرکش و مرزبند		استان
زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	
-	۳۸۳۸	-	۳۲۰۸۶۵	-	۳۶۸۳۶۱	کل کشور
-	۴۷۳۸	-	۴۹۷۶۵۰	-	۴۴۸۸۷۳	آذربایجان شرقی
-	۴۳۸۸۶	-	۴۷۰۸۷۴	-	-	آذربایجان غربی
-	۳۵۷۲	-	-	-	-	اردبیل
-	۳۵۹۹	-	۴۶۱۹۲۶	-	۴۹۰۶۲۵	اصفهان
-	۴۲۱۶۳	-	۴۵۲۸۱۷	-	۴۴۳۸۶۰	البرز
-	۳۳۱۲	-	۳۰۳۰۱۴	-	۳۱۳۳۵۷	ایلام
-	۴۸۸۸	-	۳۴۷۴۶۸	-	-	بوشهر
-	۴۶۳۷۰	-	۳۶۰۷۲۸	-	۴۲۰۳۵۵	تهران
-	۳۵۶۱۸	-	-	-	-	چهار محال و بختیاری
-	۲۵۸۱	-	۲۰۷۰۴۴	-	۲۱۱۷۵۶	خراسان جنوبی
-	۳۷۰۴	-	۲۴۷۱۳۱	-	۲۳۷۳۷۲	خراسان رضوی
-	۴۰۴۰	-	۲۸۷۰۲۸	-	۳۴۵۸۹۶	خراسان شمالی
-	۲۶۰۹۵	-	۲۴۱۰۳۲	-	۲۷۸۴۷۲	خوزستان
-	۴۷۱۶۲	-	-	-	۳۵۶۷۷۴	زنجان
-	۳۰۲۹	-	۳۲۲۰۹۵	-	۳۰۷۳۴۱	سمنان
-	۲۵۰۰	-	۲۵۰۰۰۰	-	۲۵۰۰۰۰	سیستان و بلوچستان
-	۳۵۶۴۲	-	۳۲۶۱۸۱	-	۳۶۳۰۴۲	فارس
-	۳۸۰۴۶	-	-	-	-	قزوین
-	۳۹۶۰۲	-	۳۷۸۹۵۲	-	۳۸۹۹۹۸	قم
-	۳۳۶۹۵	-	-	-	۲۷۶۰۸۷	کردستان
-	۳۱۲۵	-	۳۰۸۴۳۲	-	۳۱۳۰۰۹	کرمان
-	۳۰۴۲	-	-	-	-	کرمانشاه
-	۳۸۹۷	-	-	-	-	کهگیلویه و بویراحمد
-	-	-	۲۲۰۹۶۸	-	۲۳۳۳۳۳	گلستان
-	۳۴۵۱	-	۴۱۶۶۶۷	-	۵۰۸۷۱۷	گیلان
-	-	-	-	-	۳۲۰۰۰۰	لرستان
-	۳۷۱۰	-	-	-	۴۵۰۶۶۶	مازندران
-	۴۱۱۷۶	-	۴۸۶۵۱۳	-	۴۷۶۸۵۲	مرکزی
-	-	-	-	-	۳۰۰۰۰۰	هرمزگان
-	۳۶۳۳۸	-	۳۵۸۴۵۷	-	۳۶۷۲۴۳	همدان
-	۴۲۸۰	-	۳۷۳۸۲۹	-	۳۹۴۰۷۰	یزد

جدول ۱۲- شکاف جنسیتی کارگران در مشاغل منتخب کشاورزی مناطق روستایی بر حسب استان: ۱۳۹۲ (درصد)

کارگر بیل زن باغ	کارگر بیل زن زمین زراعی	کارگر نهركش و مرزبند	کارگر وجین کار و تنک کار	کارگر نشا کار	کارگر دروگر غلات	کارگر میوه چین	
-	-	-	۳۸.۱	۱۴.۳	۳۹.۲	۳۳.۸	کل کشور
-	-	-	۱۰.۵	-	۳۳.۳	-۰.۸	آذربایجان شرقی
-	-	-	۱۸.۸	-	-	۴.۹	آذربایجان غربی
-	-	-	۲۹.۸	۱۹.۱	-	۳.۵	اردبیل
-	-	-	۲۸.۱	-	-	۲۷.۹	اصفهان
-	-	-	۳۳.۵	۳۷.۹	-	۲۳.۳	البرز
-	-	-	۰.۳	۱.۴	-۱.۶	-۱.۵	ایلام
-	-	-	-	۰.۲	-	-۰.۱	بوشهر
-	-	-	۴۰.۵	۲۷.۵	-	۴۲.۷	تهران
-	-	-	-	-	-۳.۲	-	چهار محال و بختیاری
-	-	-	۱۳.۹	-	۲۶.۵	۲۰.۹	خراسان جنوبی
-	-	-	۲۳.۰	۱۷.۸	۳۱.۲	۲۷.۰	خراسان رضوی
-	-	-	۴۳.۸	۳۷.۳	۵۷.۱	۴۹.۳	خراسان شمالی
-	-	-	۲۸.۸	-	-	۱۹.۰	خوزستان
-	-	-	-۱۴.۰	-۱۲.۳	-	۴.۹	زنجان
-	-	-	۳۶.۹	-	-	۲۸.۹	سمنان
-	-	-	-	-	-	-۱.۰	سیستان و بلوچستان
-	-	-	۸.۹	-	-	۹.۷	فارس
-	-	-	۱.۳	۱.۱	-۵.۵	۱.۴	قزوین
-	-	-	۳۳.۶	-	-	۳۵.۰	قم
-	-	-	۰.۰	-	-	-۳.۶	کردستان
-	-	-	۱۵.۵	-	۱۷.۱	۱۰.۶	کرمان
-	-	-	۲.۴	-۴۵.۰	-۴.۶	۴.۴	کرمانشاه
-	-	-	-	-	-	۱۸.۸	کهگیلویه و بویراحمد
-	-	-	۱۷.۳	۳۷.۲	۱۲.۶	۱۷.۷	گلستان
-	-	-	-	-	۲۷.۵	۱۶.۸	گیلان
-	-	-	۱۳.۲	۰.۰	۲۲.۹	۳.۰	لرستان
-	-	-	۳۱.۵	۲۴.۰	۲۲.۹	۲۱.۰	مازندران
-	-	-	-۲.۸	-	-	۵۲.۳	مرکزی
-	-	-	-	۳۲.۶	-	۳۷.۱	هرمزگان
-	-	-	۲۶.۰	۸.۶	-	۲۱.۷	همدان
-	-	-	-	-	-	۷.۸	یزد